БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 184 (9016)
АВГУСТЫН 7
ПЯТНИЦА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ Н. С. ХРУЩЕВОЙ ХЭҺЭН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

Августын 5-да Кремльдэ, Свердловско зал соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев пресс-конференци үнгэргэбэ. Пресс-конференцидэ советскэ, хариин хэблэлэй корреспондентнүүд байлсаа.

Пресс-конференци нээхэ зуураа, нүхэр Н. С. Хрущев иигэжэ мэдүүлбэ:

Нүхэдүүд!

Господинууд!

Албанай хэрэгээр бэе бэедээ айлшалалсаха тухай США-гэй президент бидэ хоёрой хоорондоо хэлсэжэ, зүбшөөлсэһэмнай таанадта мэдээжэ. Америкын Холбоото Штадуудта би сентябриин хахад багаар ошохо бэзэб, тиихэдэ США-гэй президент Советскэ Союзда байгша оной намар ерэхэ юм.

Энэ айлшалсалгын үедэ бидэ хоёрой хоорондо хэлсээнүүд бэшэ, харин юрын хөөрэлдөөнүүд, имагтал хөөрэлдөөнүүд лэ болохо байна. Зүгөөр бидэ хоёрой һанамжануудаа ямар аргаар мэдэлсэхэ байһаниие—энэмнай тусхай хэлсээнүүд болохо гү, али юрын хөөрэлдөөнүүд болохо гү—энээниие би онсо удхашанартай дээрэ тоолоногүйб. Харин һанамжануудаа мэдэлсэһэнэй һүүлээр, бэе бэеэ ойлгожо, шиидхэхэ ёһотой хамтынгаа асуудалнуудаа ойлголсохомнай шухала байна бшуу. Туйлаһан үрэ дүнгөө найруулан бэшэхэ гээшэ тиимэшье түбэгтэй хэрэг бэшэ, энээн тухай хэзээшье үгэеэ ойлголсожо болохо байна.

Ондо ондоо гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай уулзалга тухай манай һанамжа элитэ. Правительствонуудые толгойлогшод гү, али гүрэнүүдые толгойлогшод, ехэ этигэл найдабарида хүртэһэн, ехэ эрхэ олгогдоһон хүнүүд ходо уулзажа, һанамжануудаа мэдэлсэжэ байхыень бидэ хүсэдэгбди. Уулзаха бүхэндөө шиидхэхэ шухала болоһон асуудалнуудаа һайнаар ойлголсоһой, мүн хэлсээ хэгшэд бэе бэеэ һайнаар мэдэлсэһэй гэжэ бидэ һанадагбди. Тиигэбэл хоёр таладаа аша туһатай шиидхэбэринүүдые гаргахада туһатай байха байна.

Зүгөөр газар дэлхэйн бүхы арадуудай хүсэжэ байһан бата бэхи эб найрамдал хангаха гэжэ алишье талын зүгһөө үнэн зүрхэнһөө бодото ёһоор эрмэлзэжэ байгаал һаань, тиимэ хөөрэлдөөнүүд һайн аша үрэтэй байха юм. Хэрбээ энэ гол шухала уг зорилгые хараһаа алдажа, ямаршьеб ондоо юумэндэ анхарала табиха болоо һаа, хөөрэлдэһэнэй һүүлдэ нэгэ талань гарзатаһан, нүгөө талань бариишатаһан хэбэртэй асуудал гаража болохо. Эб найрамдал хангаха зорилготой хэлсээнэй һүүлээр хэншье гарзатангүй, харин бүхы арадуудай бариишатай байхыень хараадаа абаха хэрэгтэй, юуб гэхэдэ, эб найрамдалай хэрэг бэхижэхэ ха юм. Манай һанахада иимэ ёһо баримталха гээшэ һайн бодол байһан туладаа бүгэдэниитын зүгһөө дэмжэгдэнэ. Энэ гол шухала уг зорилгые үнэхөөрөө хүтэлбэри болгодог гүрэнэй ажал-ябуулагшад бата бэхи эб найрамдал хангаха гэһэн һайн һайхан хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха ёһотой. Энээниие баримталдаггүй хүн, энэ зорилгые шиидхэлгэдэ хүнгэн янзаар хандадаг хүн, өөрынгөө политика ябуулхадаа амжалта туйлахагүйнь лабтай. Гүрэнэй ажал-ябуулагшад өөһэд хоорондоо уулзахадаа, урдаа иимэ зорилго табиха ёһотой гэжэ бидэнэр хаpанабди.

Энээнтэй дашарамдуулан байгша оной февральда Советскэ Союзда Великобританиин премьер-министр Макмилланай айлшаар ерэхэдэ уулзаһанаа, хөөрэлдэһэнөө баримталха хүсэлэнтэйб. Эдэ уулзалганууд манай оронуудай хоорондохи харилсаа һайжаруулгада ехэ үүргэ дүүргэһэниинь арсалтагүй. Жэшээлхэдэ, эдэ хөөрэлдөөнүүдэй ашаар Англидашье, Советскэ Союздашье аша туһатай худалдаа наймаанай шэнэ хэлсээн баталагдаа. Мүнөө манай оронуудай хоорондо арсалдаатай, шиидхэгдээгүй асуудалнууд биишье һаа, эдэ асуудалнууд манай оронуудай—Англи, Советскэ Союз хоёрой хоорондохи асуудал бэшэ, харин гол түлэб нэгэ талаһаа НАТО-да хабаададаг оронуудай, тэрэ тоодо Англиин, нүгөө талаһаа Советскэ Союз, социалистическэ бусад оронуудай хоорондохи асуудалнууд мүн болоно. Господин Макмиллантай бидэнэй хэһэн уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд аша туһатайшье, аша үрэтэйшье байгаа гэжэ бидэнэр баталан хэлэхэ байнабди. Гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай уулзаһанай һүүлээр, оронуудай хоорондохи харилсаанай һайжарһан тухай бусад олохон жэшээнүүдые нэрлэжэ боломоор.

Дэлхэйн тон томо гүрэнүүд болоогшо Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд хоёрой хоорондохи харилсаан эб найрамдалай хэрэгтэ, уласхоорондын хани харилсаанда туйлай ехэ удхашанартай юм гэжэ хүн бүхэн ойлгоно. Манай оронуудай хоорондо хани ёһоной һайн харилсаанай байгуулагдаа һаань, эб найрамдалые хангаха талаар хани харилсаагаа гүримшуулжа шадаа һаамнай, дэлхэй дээрэ эб найрамдал бүри бата бэхи болохо байһандань һэжэглэмээр гээшэ аал.

Эб найрамдалай, хани барисаанай үндэһэ һуури дээрэ СССР США хоёрой хоорондохи харилсаануудай байгуулагдаха бодото арга боломжонууд бии гү? Тиимэ арга боломжо бии гэжэ бата найдамтайгаар хэлэхэ хэрэгтэй. Манай оронуудай хоорондо газар тухай арсалдаан, шиидхэгдэшэгүй зүрилдөөн үгы, бэе бэеэ зүбөөр ойлголсохо, бэе бэедээ найдаха оршон байдал тогтоохо ябадалда һаад хэхэ асуудал үгы.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ ниитэ дайсанда эсэргүүсэн совет арад, америкын арад хамта тэмсэһэниинь мэдээжэ.

Эб найрамдалай, хани ёһоной харилсаанай бата бэхи үндэһэ һуури дээрэ манай оронуудай хоорондохи харилсаануудай байгуулагдахын тула бүхы хүсөөрөө оролдохоор бидэ хэзээшье бэлэмди. Советско-американска харилсаанай һайжараа һаань, бусад гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаан мүн лэ һайжарха байна, тиигээд бүмбэрсэг дэлхэйн бусад газарта бүрхөөд байһан залита үүлэ тарааха ябадалда туһалха юм. Бидэнэр гансашье США-тэй бэшэ, мүн США-гэй ханинартай хани барисаатай байхые хүсэжэ байһамнай ойлгосотой. Тэрэшэлэн гансашье бидэнтэй бэшэ, мүн манай ханинартай США-гэй һайн харилсаатай байхыень бидэнэр хүсэнэбди.

Тиимэ дээрэһээ США-гэй президент бидэ хоёрой бэе бэедээ айлшалалсалга аша туһатай байха гэжэ бидэ найдажа байнабди. Бидэнэрэй хоорондо болохо хөөрэлдөөнүүд, хэлсээнүүд Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд хоёрой бэе бэеэ һайнаар ойлголсоходонь туһалхын тула, эб найрамдалай хэрэгтэ туһатай байхын тула өөһэдынгөө талаһаа бидэнэр бүхы хүсөөрөө оролдохобди.

Хариин болон советскэ олон журналистнуудай гуйлтаар зарлагдаһан энэ пресс-конференци дээрэ энээн тухай хэлэхэ хүсэлэнтэй байгаа һэм. Бүхы оронуудай журналистнуудай, мүн олониитын зүгһөө энэ асуудалаар ехэ һонирходог байһаниинь бидэндэ ойлгосотой. Тиимэ дээрэһээ би таанартай уулзажа, танай асуудалнуудта шадаха зэргээрээ харюу үгэхэ шухала гэжэ тоолоһон байнаб.

***

Удаань нүхэр Н. С. Хрущев асуудалнуудта харюусаа. (ТАСС).

Этигэл найдабари түрүүлмээр мэдээсэл

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой, США-гэй президент Д. Эйзенхауэрай айлшалалсахаа байһан ушар этигэл түрүүлмээр, баясахаар мэдээсэл болоно.

Гүрэнэй хоёр элитэ ехэ ажал-ябуулагшадай уулзахаа байһые бүхы үнэн бодолто хүнүүд үнэн зүб юумэнэй илалта гэжэ тоолохо зуураа, тус айлшалалсалга эб найрамдалда, ондо ондоо социальна системэтэй гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһо бэелүүлгэдэ туһатай байха гэжэ этигэнэ. Энэ уулзалга дэлхэйн политикада гол үүргэ дүүргэдэг хоёр ехэ гүрэнүүдэй правительствонуудай болон арадуудай хоорондоо этигэлсэдэггүй байһан ябадалые зайсуулхада туһалха, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулаpуулгада хүргэхэ гэжэ этигэжэ болохоор байна.

П. Т. Хаптаев,
Түүхын науканuудай кандидат, Бурядай научно-шэнжэлэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэ.
(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые ажалай амжалтаар угтая!

Таряа хуряалга эхилбэ

Таряагаа хадажа захалба

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). *Эндэхи XXI партсъездын нэрэмжэтэ артелиинхид аймаг соогоо түрүүлэн орооһо тарянайнгаа ургаса хуряажа захалаа.*

Августын 5-най үдэр колхозой үйлэдбэриин 2-дохи бригадада (бригадирнь нүхэр Халецкий) эртэ таригдаһан ячмениин ургаса түүбэрилэн хуряахаяа комбайнер нүхэр М. Гавриловай агрегат ороод, нэгэ үдэрэй туршада 10 гаран гектар хуряагаад байна. Таряанайнь ургаса яһала һайн, зарим газарһаань гектарай 15—17 центнер ургаса абтана. Энэ жэлдэ тус колхозойхид хамта 1417 гектар шэниисэ, 400 гаран га ячмень, хэдэн зуугаад гектар хара таряа, овёс таринхай. орооһо таряанайнгаа эхэнхи хубиие амяарлан хадаад, богони болзорто һайн шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа, абахаар шиидэнхэй. Мүнөө артелиин бригадануудта элдэб маркын 13 комбайн, 8 лафетнэ жатка, мүн хадаһан таряа суглуулха 10 шахуу подборщигууд һайнаар заһабарилагдажа, бэлэн болгогдонхой. Эндэхид энэ һарын 15-һаа эхилжэ, таряа хадалга, хуряалгада жэгдэрэн орохоор хараална.

М. Иванов,
«Ленинский путь» газетын редакторай. орлогшо.

Һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба

Тарбагатайн аймагай «Советская Россия» артелиин таряашад, механизаторнууд аймаг соогоо эгээн түрүүлэн таряагаа амярлан хадажа эхилээ.

— Манай артель байгша ондо хамта 2500 гаран гектар орооһото ургамалнуудые хуряаха түсэбтэй юм. Тэрэнэйнгээ 85—90 процентыень амяарлан хадаха, хуряахаар хараалнабди. Энэ жэлдэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 10 центнер ургаса абаха түсэбтэй һэмди. Теэд мүнөө ургасаяа хаража үзөөд байхада, шэниисымнай ургаса гектарай 15 центнерһээ доошо орохогүй бэзэ гэжэ һанагдана,—гэжэ колхозой 1-дэхи бригадын бригадир нүхэр Русин найдангяар хөөрэнэ. Энэнь нёдондонойхиһоо 8 центнэрээр дээшэе болоно.

И. Дунаев.

Бурядай зооветинститудай һуралсалай ажахынхид энэ жэлдэ 150 гектарта наран сэсэг һайнаар ургуулаа. Мүнөө эндэхид наран сэсэгэйнгээ ургамал ногоогоор 111 тонно силос дараад, һаянай 600 тоннын багтаха нүхэндэ силос даража эхилээ. **Зураг дээрэ:** тус ажахын комбайнер нүхэр Максимовай агрегат наран сэсэгэй ургаса хуряажа ябана. **Л. Хайдуровай фото.**

Аргатай аад, ахираар ажаллана

Манай Ара-Хэрээтын сомоной Ждановай нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи комплексно бригадынхид үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдээ июлиин 15-да ороо һэн. Үнэндөө эндэ түрүүшын 2—3 үдэртэ оройдоол нэгэ тракторна агрегат, хоёр морин косилка, 8 гар хажуурушан хүдэлөө нэрэтэй болоо. Тиигээд 4—5 хоноод байхада гар хажуураар үбһэ сабшаха үшөө 7 хүн нэмэжэ эльгээгдээ. Тэрэнэй удаа баһа үдэрөөр ябаха 4—5 гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые үбһэндэ эльгээгээд лэ бригадир нүхэр Б.-Н. Норбоев һанаагаа амаршоо. Үбһэндэ гараһан зонииншье эхилһэнһээ хойшо өөдтэй юумэ хээгүй, «бороо хура оробо» гээд, ходо һаатаһан, һамшаһан байна.

Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ машина, техникэ, хүдэлмэришэдэйнгөө хүсэ гүйсэд элсүүлэн табижа, ажалыень һайнаар хүтэлбэрилхын орондо бригадир нүхэр Норбоев хэдэн хоногто гэртээ шэбээлээд, эмхидхэлэй энэ гэхэ хүдэлмэри хээгүй байһаниинь гайхалтай. Эгээл тиимэһээ энэ бригадынхид үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээ даншье унжагайгаар ябуулжа, колхоз соогоо хамагай хойно гээгдэнхэй. Эндэхид эхилһэнһээ хойшо бүхы 400 гектар сабшалангайнгаа 50 процентые сабшажа, 2400 шахуу центнер үбһэ соможо абанхай. Тиигэжэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө миил 40 процентдэ хүргөөд байна. Хэрбээ бригадынхид үнгэрэгшэ 20 гаран хоног соо бии байгаа машина, техникынгээ хүсэ, колхознигуудаа гүйсэд элсүүлээд, ажалыень һайнаар эмхидхэжэ шадаа һаа, бүхы сабшалангай 70—80 процентые сабшаад, үбһэ ногооень хуряажа, сомоолжо абаха дүүрэн аргатай байгаа.

Тус бригадада үбһэндэ ороһон сагһаа хойшо оролдосотой һайнаар, үнэн шударгытаар ажалладаг хүнүүдшье яһала бии. Жэшээнь, комсомол, залуушуул Бимба Арьяев, Б-Нима Очиров, Дамба Гомбоев, Балдама Аюшеева, Лида Измайлова гэгшэд ямаршье ажал хэхэдээ үдэрэйнгөө даабариие ходо дүүргэжэ ябадаг. Теэд тэдэнэй түрүү дүй дүршэл, эдэбхитэ ажал бусадта жэшээ болгон харуулагданагүй, ёһоор урмашуулагданагүй. Юуб гэхэдэ, эндэ ажалай дүн харуулха самбар, ханын һонин „дайшалхы хуудаһан» гэхэ мэтэ оройдоошье гаргагданагүй ха юм.

Бригадынхид ойрын үдэрнүүдтэ бүхы дутагдалнуудаа усадхаад, ажалайнгаа эмхидхэлые эрид һайжаруулжа, таряа хуряалгын эхилтэр хэрэгтэй үбһэ тэжээл гүйсэд бэлэдхэжэ абаха дүүрэн аргатай.

Х. Доржиев,
колхозой гэшүүн.

Бичура.

Эдэбхитэй залуу хүбүүд, басагад

Эдэ үдэрнүүдтэ үргэн уужам Оронго, Янгаажанай алишье нуга, тохойнуудаар ябахада, үбһэшэдэй эршэтэ ажалай хүсэн бурьялан байна. Эндэхи «Улаан Оронго» колхозой комплексно бригадануудта колхозникуудайнь оролдосото ажалай ашаар үдэр бүри хэдэн зуун гектарта үбһэ ногоон сабшагдажа, бухал, һүринүүд хойно хойноһоо бодхоогдоно. Тус артелиинхид үбһэндэ ороһонһоо хойшо хамта 1300 гаран гектар сабшажа, тэрэнэйнгээ 60 гаран процентыень үбһэ хуряагаад, 80 шахуу томо һүри соможо, бухыдөө 5 мянга гаран центнер үбһэ бэлэдхээ. Тэрээнһээ гадна хээрын ургамал ногоогоор 900 тонно силос даража абанхай.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ колхоздо туһалхаяа ерэһэн зооветинститудай агрономическа факультедэй 30 гаран студентнэр илангаяа эдэбхи хэшээл ехэтэйгээр ажаллана. Тэдэнэй дундаһаа үбһэ һурилэлгэ дээрэ хүдэлдэг студентнэр Борис Аюшеев, Бальжир Жамбалов, Владимир Хайнацкий, Хубисхал Очиров, Юрий Бут, Бернард Разгус гэгшэд үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн силос даралга дээрэ Владимир Гребеньщиков, Анатолий Никитин болон бусад 10 гаран студентнэр бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлдэг. Тэдэнэрэй хабаадалгатайгаар үсөөхэн үдэр соо 750 тонно силос даргадаа. Гараар үбһэ сабшадаг студент басагадшье хүбүүдһээ гээгдэнэгүй.

Эдэ залуу хүбүүд, басагад өөһэдынгөө үнэн шударгы оролдосото ажалаар олониитэ колхознигуудай дунда хүндэтэй, магтаалтай юм.

И. Балуров.

Агитбригада сабшалан дээрэ

Аймагай ДК-гэй агитбригада колхозуудаар ябажа, үбһэ хуряалга дээрэ ажаллажа байһан колхознигуудта һонин программатай концерт, кино харуулна. Бригадын составта багша, залуу композитор Ким Раднаев, ДК-гэй хүдэлмэрилэгшэд В. Артемов, П. Чернышев, Е. Нагаслаева, киномеханик П. Гордеенко болон бусад оролсоно.

ВЛКСМ-эй айкомой секретарь Идамжап Самбуев түрүүшээр тус бригадатай ябалсажа, лекци уншаһан байна. Энэ бригада Ленинэй нэрэмжэтэ, «Коммунизм», Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудай үбһэшэдэй бригадануудаар ябаба. **Б. Чагдуров.**

Зэдэ.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриин һула дээрэһээ

Мүнөө хаа хаанагүй эртэ тариһан таряалангай ургаса үнгэеэ хубилжа, сайран харагдадаг боложо эхилээ. Иигээд удахагүй хэдыхэн хоногһоо колхоз, совхозуудта орооһо таряанай ургаса амяарлан хадажа, хуряажа захалхаар болохонь.

Тиимэһээ ажахы бүхэндэ үбһэ, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие эрид түргэдхэжэ, ургаса хуряалгын эхилтэр тэрээниие дүүргэхэ ёһотой бшуу. Теэд шухала хүдэлмэриин ойртожо байхада Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид үбһэ, тэжээл бэлэдхэлгээ тон аалинобшоор ябуулжа байна.

Жэшээлхэдэ, тус артелиинхид августын 1-нэй мэдээгээр, эхилһэнһээ хойшо оройдоол 350 тонно силос дараа. Мүн үбһэ сабшалга, хуряалганшье урагшаа мүртэй ябаагүй байха юм. Энэ артелиин Кяхтын адагай фермэдэ хамта 180 гаран үнеэд тоологдоно. Тэдэнэйнгээ тус бүридэ 10 тонно силос бэлэдхэхын тулада, фермынхид бүхыдөө 1800 тонно силос лаб дараха зэргэтэй болоно. Гэбэшье эндэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри тэсэшэгүй муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэхид үбһэндэ ороһон сагһаа хойшо миил 50 тонно силос хээрын ургамал ногоогоор дараһан нэрэтэй болоод лэ һанаагаа амаршанхай. Тэрэншье шефүүд—аймагай предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр бэлэдхэгдээ юм. Мүнөө силос дараха хүдэлмэрээ оройдоошье зогсоожорхинхой.

Тэрэшэлэн Харанхын бригадада силос даралгада 11 автомашина табигданхай. Эдэ автомашинануудаар аяар 22 модо газарһаа комбайнаар гараһан ургамал ногоое зөөжэ силос дарана. Тэдэнэйнь ажалай эмхидхэл тон һула, бүтээсэшье багатайгаар хүдэлнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Эндэ механизатор нүхэр Коркиной жолоододог комбайнай агрегат ходо эбдэрээд, өөдтэй юумэ хэнэгүй. Энээнһээ боложо, олонхи автомашинануудынь зарим үдэр нэгэшье эрьесэ хэнгүй, миин байжа үнжэнэ. Автомашина дээрэһээ хэршэгдэмэл ургамал ногоо силосэй нүхэ руу буулгаха гэжэ табигдаһан «Беларусь» тракторынь ехэнхи сагаа баһал миин байжа хосороно.

Гадна силосэй ургамал ногоо шэрэдэг автомашинануудайнь кузов өөдөө үндэр болгогдоогүй дээрэһээ дүүрэн хүсэндөө ашагданагүй, 1—1,5 тонно арайхан гэжэ багтаадаг байна. Теэд тэдэнэй жолоошод нэгэ эрьесэдээ 2—2,5 тонно асарагдаа гэжэ путевой лист дээрээ тэмдэглүүлдэг байха юм. Силосэй ургамал ногоо шэрэдэг 11 автомашинануудай 9-ниинь городой АТК №2 гэжэ организациин юм. Энээгээр бодоходо, колхоз ехэхэн үлүү гарза хохидолдо орожо байна бэшэ гү? Тэжээл бэлэдхэжэ эхилһээр хахад һараһаа үлүү саг үнгэрбэшье, Харанхын фермынхид оройдоол 100 тонно силос дараа. Энэнь түсэбэй 10 процентдэшье хүрэнэгүй. Сэлэнгэ мүрэнэй саада бэедэ Буурал гэжэ арал дээрэ нүхэр П. Арьяевай даадаг 18 хүнһөө бүридэһэн звено үбһэ сабшажа байнхай. Эндэ сабшагдаһан 63 га газарай 23 гектартань үбһэн тармагдажа, хуряагдаа. Тэрээнһээ бүхыдөө миил 87 центнер үбһэн һүрилэгдэһэн байна.

Колхозой фермэнүүдтэ үбһэ, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри юундэ иимэ ехээр унжагайруулагданаб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, эдэнэр үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдээ ехэ хожомдожо ороо. Хоёрдохеёр, ажалайнгаа эмхидхэлые һайнаар табижа шадаагүй байшоо.

Колхозой алишье бригадада үбһэ сабшалга, тэрэниие хуряалга, сомолгын хоорондо забһар ехэ гарана. Жэшээлхэдэ, И. Ястребовай хүтэлбэрилдэг тракторна таряан ажалай бригадынхид хамта 180 гектар сабшаһан аад, тэрэнэйнгээ миил 40 процентынь үбһэ хуряагаа. «Үбһэ тармалга, хуряалгадамнай хура бороон ехэ һаад хэнэ» гэжэ эндэхи хүтэлбэрилэгшэд шалтаг баридаг. Теэд хэрбээ наратай сэлмэг үдэрнүүдые зүбөөр һамбаашалан, үбһэ тармалга, хуряалгада хүсэ ехээр табижа, ажалыень һайнаар эмхидхээд байбал, нилээд ехэ үбһэеэ хуряажа, соможо абаха аргатай байгаа бшуу. Тиихэдэ Табангуудай комплексно бригадынхид (бригадирнь нүхэр Будажапов) үбһэндэ ороһонһоо хойшо нэгэшье сомоотой болоодүй байһаар.

Энэ артель үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээрээ яахадаа иимэ ехэ гээгдэлдэ ороо гээшэб? Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Цикало энэ шухала хүдэлмэридэ машина, техникэ, хүдэлмэришэдэйнгөө хүсэ хаһа сагтань һайнаар элсүүлэн табижа шадаагүй, ногооной хүсэд ургахые хүлеэһээр үнэтэ сагаа үнгэргэжэрхёо бшуу. Июль, август һаранuудта ходо хура бороотой байха, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие хаһа сагтань эхилжэ, эмхитэйгээр ябуулагты гэжэ партиин айком, аймгүйсэдкомой зүгһөө тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ нэгэнтэ бэшэ хэлэгдэһэн байха. Артелиинхид энэ жэлдэ үбһэ ногооной ургаса һайн, ниитын адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гэһэн хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан аад, тэрэнээ хүсэндэнь хүргэжэ шаданагүй.

Үбһэ, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие ехээр удааруулжа, аймагаа гэдэргэнь татажа байһан энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ партиин айком шанга эрилтэ табиха ёһотой гэжэ һанагдана.

Д. Болхоев, манай корр.

Партийна ажабайдал

7 жэлэй түсэбые 6 жэлдэ!

Абаһан социалистическэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын, техническэ шэнэ шэнэ дэбжэлтэ туйлахын тула Улан-Удын түрүү предприятинуудай нэгэн—«Механлит» заводой коммунистнуудай ямараар тэмсэнэб, түрүү үүргэеэ ямараар дүүргэжэ байһан тухай эндэхи партийна организациин дүй дүршэл тухай энэ статья соо хэлэгдэнэ.

Коммунизмын жаргалта сагай эхи табиха, тэрэ сагай баян дэлгэр байдалай үндэһэ һуури байгуулха долоон жэлэй асари ехэ түсэбые тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтаһан Улан-Удын «Механлит» заводойхид арга боломжонуудаа һайса тооложо үзөөд, урдаа ехэшье, харюусалгатайшье зорилго—долоон жэлэй түсэбые зургаан жэлдэ дүүргэхэ социалистическэ уялга абаа һэн.

Тэрэ уялгынгаа ёһоор **продукци гаргаха долоон жэлэйнгээ түсэбые зургаан жэлдэ, үйлэдбэриин бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө табан жэлдэ дүүргэхэ, тиихэдэ 1959 оноймнгоо үйлэдбэриин түсэбые декабриин 15-да сүм дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1 миллион 500 мянган түхэригэй продукци гүрэндөө үгэхэ, мүнөө жэл ажал хүдэлмэрээ оньһожоруулжа, эмхидхэлыень һайжаруулжа, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлжэ, ажалайнгаа бүтээсэ 6 процентээр дээшэлүүлхэ, түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо гаргадаг продукциингаа өөрын үнэ 3 процентээр химдаруулха** гэһэн зорилгонуудые урдаа табиһан юм.

Иимэ ехэ харюусалгатай зорилго табяад байхадаа, партийна организаци, тон түрүүндэ, дутуу дундануудаа усадхахын, хэрэглээгүй арга боломжонуудаа гүйсэдөөр элирүүлхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүдэлмэришэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, зоноймнгоо хүсэн байгуулхы эдэбхи үүсхэлые бадаруулжа захалһан байна.

Заводто шэнэ техникэ болон түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, ажал ехэтэй жэжэ божо хүдэлмэри оньһожоруулжа, автомат зэбсэгүүдээр хэдэг болохо шухала асуудалда зохихо анхарал урдань хандуулагдадаггүй байгаа. Энэ асуудалые партийна бюро коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ табижа, али бүхы талаһаань үргэнөөр зүбшэн хэлсүүлһэн байна. Тэрэ суглаан дээрэ саашадаа ажал хүдэлмэрээ үргэнөөр оньһожоруулжа, техническэ дэбжэлтэ туйлаха тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа һэн.

Партийна суглаанай шиидхэбэрие дүүргэн, заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хэдэ хэдэн хүдэлмэри оньһожоруулжа байна. «ЯАЗ-204», «ДТ-40» тракторнуудай двигательнүүдэй клапануудые үрэжэ жэгдэлхэ хүдэлмэрие оньһожоруулаа, 50-яад элдэб деталинуудые улайлгажашье, хүйтөөршье хэбээр сохюулан гаргадаг болоо, хоёр талаада абаргатай 46 тонный хүсэ ехэтэ пресс зохёожо тодхоо.

Эмхидхэлэйшье, ойлгууламжын хүдэлмэриие партийна организаци тааруугаар ябуулжа, зохёон байгуулха, бүтээсэ ехэтэй ажала зоноо элсүүлнэ, шэнэ түрүү юумэнүүдые үйлэдбэридэ зоримгойгоор нэбтэрүүлнэ, зоной эдэбхи үүсхэлые али болохоор дэмжэнэ. Тиигэжэ зууралаа, административна ажал ябуулгые бодотоор хинан шалгана.

Техническэ дэбжэлтэ туйлаха зорилго табяад байхадаа, заводой партийна организаци уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ онсо шухала анхаралаа хандуулжа байнхай. Энээнэй ашаар уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой тоо үдэрһөө үдэртэ олошоржо, шэнэ шэнэ үнэтэ дурадхалнууд орожо байдаг болоо. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ хамта 85 уралан нарижуулгын дурадхал орожо, жэлдэ 125 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ 76 дурадхалынь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байбал, мүнөө жэлэй 6 һара соо 145 мянган түхэригэй алмалта жэл соо үгэхэ 68 дурадхал ороод байна. Тэдэнэй олонхинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, нэбтэрүүлхээр бэлэдхэгдэжэ байнхай. Заводой 4 хүн бүхэнэй нэгэниинь уралан нарижуулгын хүдэлөөндэ оролсожо, дүрбэн тусхай зохёон байгуулхы бригада эмхидхэгдэбэ. Тэдэнэй дунда механическа цехын слесарь нүхэр Шишмарев үнэтэ олон дурадхал оруулдагаараа шалгаржа байдаг. Жэлэй эхинһээ хойшо 20-ёод дурадхал тэрэ оруулаа.

Техническэ дэбжэлтэ саг үргэлжэ туйлажа байха зорилгоор заводто уралан нарижуулагшадһаа оронһон дурадхалнуудай үйлэдбэридэ ямараар нэбтэрүүлэгдэжэ байһыень нийтын зүгһөө шалгалта хэгдэдэг болоо. Совнархозой предприятинуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгүүдээр энэ заводой уралан нарижуулагшадта хоёрдохи мүнгэн үгтөө. Энэ мүрысөөнэй дүнгүүдээр мүн нүхэр Авдоничевай даадаг зохёолгын бригадада, уралан нарижуулагша нүхэр Шишмаревто хоёрдохи мүнгэн шангууд үгтэбэ.

Заводто научно-техническэ пропаганда һайнаар ябуулагдадаг, техническэ кабинедтэ элдэб техническэ темэнүүдээр заабаринууд үгтэжэ байдаг юм. «Наука болон техникын һонинууд» гэжэ стенд шэнэ мэдээсэлнүүдээр ходо шэнэлэгдэжэ байдаг. Энэ кабинедтэ оронһон хүн уралан нарижуулагшадай оруулһан үнэтэ дурадхалнуудтай һайса танилсажа аргатай.

Дүй дүршэлөө халан абалсахын тулада заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд түрүү предприятинуудта ошожо. Жэшээлхэдэ, мүнөө жэл мяхаконсервын комбинадта, сэмбын фабрикада, мүн бусадшье хэдэ хэдэн предприятинуудта эндэһээ олон хүн ошожо, ажал хүдэлмэриень, дүй дүршэлһэнь танилсажа ерээ.

Техническэ дэбжэлтэ туйлахын тулада хүдэлмэришэдэй һуралсал эмхидхэжэ, эрдэм мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ гээшэ шухала удхашатай. Мүнөө жэл заводой цехүүдтэ хүдэлмэришэдэй һуралсал хэзээ хэзээнэйхинээ һайнаар эмхидхэгдэһэн байна. Энээнэй ашаар заводой бүхы хүдэлмэришэдэй гурбаһай нэгэ хубиһаа үлүүниинь шэнэ дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудта, хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшэн һургуулинуудта, техминимумай кружогуудта һуралсана. Һуралсажа байһан хүдэлмэрилэгшэд эрдэм мэргэжэлээ түргэнөөр дээшэлүүлнэ. Үнгэрэгшэ хахад жэл соо 54 хүдэлмэришэд мэргэжэлэйнгээ зэргые дээшэлүүлһэн байна.

Ажалай һалбаринуудта коммунистнуудые тааруу зүбөөр хубаарилан табиха хэрэгтэ партийна организаци саг үргэлжын анхарал хандуулжа байдаг. Мүнөө партийна организациин коммунистнуудай 73 процентнь сэхэ цехүүдтэ ажаллажа байна.

Эндэ һара бүри эртэнһээ һайн бэлэдхэлтэйгээр партийна суглаан, хирэ хирэ болоод бюрогой заседани боложо, ажал хүдэлмэриин болон партийна ажабайдалай шухала шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг. Һайн бэлэдхэлтэйгээр захалагдаһан суглаанууд аша үрэтэйгээр үнгэрдэг, шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрэнгыгээр болодог байна. Эндэ партийна суглаанууд ехэнхидээ нээмэлээр зарлагдадаг юм. Партийнабэшэ эдэбхитэд коммунистнуудай суглаанда олоороо хабаадалсажа, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэдэг, мүн хүмүүжүүлгын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байна. Иигэжэ шухала шухала асуудалнуудые зонтоёо хамта шиидхэжэ байхадаа партийна организаци нэрэ хүндэеэ бүри дээшэлүүлнэ.

Заводой цехүүдтэ багаханшье һаа, эдэбхитэй партийна организацинууд бии. Тэдэ партийна эхин организацинууд цехүүдэй ажал хүдэлмэридэ ехэ нүлөөтэй байдаг юм. Заводой партийна организациин бюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Колода цехүүдэй партийна эхин организацинуудта хододоо туһалжа, урдань тодорхой зорилго табижа, ажал ябуулгыень ударидажа байдаг. Һара бүри цехүүдэй партийна эхин организациин секретарьнуудай семинар, зүблөөнүүд үнгэргэгдэжэ, партийна эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байна.

Дороһоо ургажа ябаһан залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, комсомолой организациин хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ заводой партийна организаци мүн лэ онсо шухала анхаралаа хандуулдаг.

Һүүлэй үедэ партийна организациин бюро профсоюзайнгаа организациие хүтэлбэрилгээ эли бодо һайжаруулаа. Тиигэжэ профсоюзна организациин үүргэ, харюусалга бүри дээшэлэн, ажалай журам шангадаһан, ажалай аюулгүйн техникэ наринаар сахигдадаг болоһон, ажалшадай гэр байрын асуудал түргэнөөр, таарамжатайгаар шиидхэгдэдэг болоһон байна. Профсоюзна организацитай хамта партийна организаци хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Һүүлэй үедэ заводто һарадаа нэгэ дахин лекторэй үдэр үнгэргэгдэдэг болоо. Энэ үдэр заводой цех бүхэндэ элдэб асуудалаар лекци уншагдадаг юм. Заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд лекци олоороо уншана.

Заводто 23 хүнһөө бүридэһэн агитколлектив бии. Агитаторай семинар саг сагтаа үнгэргэгдэжэ, лекци уншахаһаа гадна, тэдээндэ заабари үгтэжэ байдаг. Һүүлэй үедэ агитаторнууд бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, техническэ дэбжэлтэ туйлаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые зондо һайнаар ойлгуулхаяа оролдоно. Социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэһээ гадна, тэдэнэр түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлжэ, зониие энэ хэрэгтэ элсүүлжэ байдаг.

Зонойнгоо байра байдал һайжаруулха, ажалшадые гэр байраар хангаха хэрэгтэ партийна организаци саг үргэлжэ анхаралаа табина. Һүүлэй 3 жэл соо партийна организациин үүсхэлээр, зоной эдэбхитэй хабаадалгатайгаар заводой ажалшадта 5 мянга шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд баригдажа, 100 гаран айл шэнэ гэртэ нүүгээ. Мүнөө жэлдэ байрын гэрнүүд бүри олоор баригдажа байна.

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэдые партийна организациин һайнаар элсүүлжэ шадаһанай, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйнь ашаар бүхыдөө продукци бүтээн гаргаха энэ жэлэй 6 һарын түсэб 108,3 процент дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 14 трактор, 5 автомашина заһабариһаа гараа. Июль һарын түсэб мүн лэ горьтойхоноор үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Хахад жэл соо гаргадаг продукциингаа өөрынь үнэ 8 процентээр химдаруулжа, тэрээгээрээ завод 648 мянган түхэригэй алмалта хэһэн байна.

Н. ЧЕЧЕТКА,
КПСС-эй обкомой инструктор.

«Механлит» завод дээрэ коммунистическэ ажалай ударнигуудай түлөө тэмсэгшэдэй тоо үдэрһөө үдэртэ олошоржо байна. Тэдэнэй түрүү зэргэдэ хэбшэдэй бригаданууд жагсаа. **Зураг дээрэ** (зүүн гарһаа): хэбшэд А. Гнеушева, Г. Вторушина, М. Воденникова гэгшэд ажал тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.
Ф. Сорокиной фото.

26-дахи жэлээ ажаллаһаар

Ахалагша слесарь Г. Е. Сапожников Улан-Удэ станциин паровозно деподо 26-дахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Мүнөө Григорий Евгеньевич слесарьнүүдэй бригадые хүтэлбэрилнэ.

Долоон жэлэй программые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, нүхэр Сапожников үдэр бүриингөө даалгабариие 200—250 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Дүршэл ехэтэй ахалагша слесарь залуушуулай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь туһаламжа хүргэдэг юм. Жэшээлхэдэ, тэрэнэй һурагша байһан Михаил Гришин мүнөө бригада хүтэлбэрилнэ. Аха дүү ород бурят арадуудай һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэртэ нүхэр Сапожников РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай.

Зураг дээрэ: Г. Е. Сапожников.
Д. Капустинай фото, текст.

Оролдосотой һайн наймаалагша

Түнхэнэй аймпотребсоюзай нүүдэл автолавкын шофёр Артем Шубин һуни, үдэрые илгадгүй аймагайнгаа колхозуудаар ябажа, шухала хэрэгтэй эд бараа наймаалдаг юм. Нүхэр Шубин Култугай базаһаа абаһан эд бараагаа Тоорын сомоной «Коммунизм», Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай малшад, үбһэшэдтэ асаржа наймаалаад, Еловско сельсоведэй «Новый путь», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай фермэ, отарануудаар ябадаг заншалтай. Тэндэһээ саашалжа, Түнхэнэй сомоной «Победа», «Путь Ленина», Калининай, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта ошодог.

—Түнхэндэ хүрэжэ ерэхэдээ һанаамни амардаг. Яахадааб гэхэдэ, аймагайнгаа олонхи нютагуудаар ябажа ерэбэ ха юмбиб,—гэжэ нүхэр Шубин хөөрэдэг юм.

Эдэбхитэй наймаалагша-шофёр гүүртэ, фермэнүүдээр ябахадаа ажалшадта ямар эд бараанай хэрэгтэй болоһые мэдэжэ абаад, удаадахи ерэлгэндээ тэдэнэйнгээ захилые заатагүй асардаг болонхой.

Аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд гансахан автолавкаар хүдөөгэй ажалшадай эрилтые гүйсэдөөр хангажа шадахагүй байһанаа мэдэжэ, сельпо бүхэн нэгэ нэгэ нүүдэл ларегуудые эмхидхээ. Тэдэ ларёгуудынь морёор шэрэгдэнэ. Гадна фермэ, гүүртэнүүдтэ наймаалагшагүй 13 ларёгууд эмхидхэгдэһэн байна. Жэшээнь, морин ларёгто ажалладаг наймаалагша Очиров XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой фермэ, отарануудай хүдэлмэришэдтэ шухала хэрэгтэй эд бараа асаржа үгэдэг юм.

К. Данилов.

Улаан хэрээһэнэй эдэбхитэд

Хүнэй элүүрые хамгаалха хүдэлмэридэ Тарбагатайн аймагай эдэбхитэд олоороо хабаадалсана. Элүүрые хамгаалха эмхи зургаанууд ариг сэбэрые сахиха дружина, постнууд, түлөөлэгшэдые ажалшадай дунда эмхидхээ.

Аймагай түб тосхондо «Энхэ элүүрые хамгаалха үдэр» хоёр дахин соносхогдоо. Эдэ үдэрнүүдтэ зониие элсүүлжэ, гэр дотороо сагаадаха, аршаха, угааха һаа эхилээд, газаагуураа гудамжаа сэбэрлэхэ, модо тариха мэтэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Сандружинын гэшүүд столово, эдеэ хоол худалдадаг магазинуудаар ябажа, ариг сэбэрые сахиха хүдэлмэри эмхидхээ юм. Хэлэн элидхэл, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө.

Дээдэ Жэрэмэй Улаан хэрээһэнэй комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Григорьева) 200 гаран хүниие бүлгэмэйнгөө гэшүүд болгожо абаа. Тэндэ ариг сэбэрые сахиха 6 пост, 12 түлөөлэгшэд бэлдэгдээ.

Мүн спиртзаводой нүхэр Архиповагай хүтэлбэрилдэг Улаан хэрээһэнэй участогай комитет һайнаар ажалаа эмхидхэнэ. Элүүрые, ариг сэбэрые сахиха талаар тэрэнэй эмхидхэһэн элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые хүн зон ехэ һонирхолтойгоор шагнадаг юм. Тэндэхи санитарна постнууд, түлөөлэгшэд ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэ.

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин дэргэдэхи Улаан хэрээһэнэй участогай комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Оверечкина) ажалшадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа шадаа. 300 гаран колхозникууд Улаан хэрээһэнэй бүлгэмдэ оронхой. Колхозой һү һаалиин гүүртэ дээгүүр ариг сэбэрые сахиха талаар 4 санпостнууд хүдэлнэ. Ариг сэбэрые сахижа байхаар хорёод түлөөлэгшэд 10—10 айл бэе дээрээ даажа абанхай.

Иволгын «Улаан Оронго» колхоздо 36 санпост, 30 сандружинад хүдэлнэ. Тэдэнэй хүдэлмэридэ участогай врач нүхэр Ангатова ехэ туһаламжа хүргэжэ байдагынь тон һайшаалтай. Нүхэр Ангатова ариг сэбэрые сахиха эдэбхитэдые бэлэдхэнэ. Сандружинын гэшүүд колхозникуудай гэрээр ябажа, ариг сэбэрые шалгажа байдаг.

Улаан хэрээһэнэй бүлгэмэй хүдэлмэридэ олониитэдые, ариг сэбэрые сахиха эдэбхитэдые үргэнөөр хабаадуулжа, бэеын энхэ элүүрые хамгаалха, ариг сэбэрые сахиха хүдэлмэриие улам һайжаруулха гээшэ манай ажабайдалда ехэ туһатай хэрэг мүн.

А. Вампилова.

Чехословакиин экономикын хүгжэлтэ

ПРАГА, 1959 оной түрүүшын хахадта Чехословакиин арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй дүүргэлтэ тухай гүрэнэй Статистическэ управлениин мэдээсэл Чехословакиин телеграфна агентство дамжуулба. Ороной промышленна үйлэдбэри валовой продукци гаргаха талаараа 1956 оной түрүүшын хахадтай жэшэбэл 11 процентээр дээшэлээ гэхэ гү, али түсэб 101,7 процентээр дүүргэгдээ.

1959 оной түрүүшын хахадта 13 миллион тонно шулуу нүүрһэн малтагдаа. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 3,3 процент ехэ болоно. Гадна 26,8 миллион тонно хүрэн нүүрһэ, лигнит абтаба. Электроэнерги үйлэдбэрилгэ 10,5 миллиард киловатт-час боложо, нёдондонойхиһоо 12 процентээр үлүүлбэ. 2,1 миллион гонно шэрэм (нёдондоной энэ үеынхиһөө 10 процентээр ехэ), 3,3 миллион тонно булад (11 процент ехэ), 2 миллион шахуу тонно прокат (4 процент ехэ) хайлуулагдаба.

Машина бүтээлгын, барилгын материалнуудай промышленностиин үйлэдбэри нилээд үргэдхэгдөө.

Элдүүрилэгдэдэг газарай 62 процентыень хүдөө ажахын кооперативууд ашаглана, тиихэдэ гүрэнэй ажахынуудта элдүүрилгын газарай 12 процент хүртэнэ.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадай эсэстэ Чехословакида 12.405 кооперативууд тоологдоно.

(ТАСС).

Чехословакиин Республика. Ажалшадай элүүрые хамгаалха хэрэгтэ арадай гүрэн ехэ анхарал хандуулна. Орон дотор 50 гаран санатори бии. Тэдэндэ ошожо ажалшад эмшэлүүлдэг, амардаг байха юм. 1959 оной нэгэдэхи кварталда 55 мянган хүн курортдо ошохо путёвконуудые түлөөһэгүйгөөр абаһан байна. **Зураг дээрэ:** Курорт-город Марианска-Лазньдахи Максим Горькиин нэрэмжэтэ колоннодо.

Чехословакиин телеграфна агентство.

Иимээр ажаллажа болохо аал

Тээсгэн Зэдын аймагта партиин айкомой пленум боложо, тэндэ колхозууд болон совхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын тон хангалтагүй муугаар ябуулагдажа байһаниие элирүүлээд, бүхы дутагдалнуудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхажа, энэ хүдэлмэриие эрид түргэдхэхэ гэһэн зорилго колхозуудай партийна организацинуудай урда табяа һэн.

Гадна аймагай колхозууд болон совхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ бии байһан бүхы машина, техникэ, колхозникууд, механизаторнуудые элсүүлэн табяад, тэндэ коммунист, комсомолшуудые олоор эльгээжэ, таряа хуряалгын эхилтэр, августын 10 болотор үбһэ сабшалга, хуряалгые гол түлэб дүүргэхэ гэжэ пленумэй шиидхэбэри дотор хараалагдаһан байгаа. Тиигээдшье түс пленум дээрэ олонхи ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгын ажал хүдэлмэрээ эрид һайжаруулжа, түсэб, графигаа дүүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгэһэн байна.

Теэд мүнөө тэрэ гэһэнһээ хойшо бүхэли табан хоног үнгэрөөд байхада, аймагта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр эрид ехэ хубилалта болоһониинь харагданагүй. Үнөөхил хэбээрээ эндэхи колхозуудта болон Борьёогой совхоздо үдэр бүриин, табан хоногойншье түсэб, график дүүргэгдэнэгүй. Ажалайнь эмхидхэл һула зандаа, тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхы машина, зэбсэг, колхозникууд элсүүлэгдээгүй олонхи, колхозуудта энэ хүдэлмэри даншье аали нобшоор ябуулагдаһаар.

Мүнөө аймагта үбһэ хуряалгын эхилһээр 20 һайса гаран хоног үнгэрбэшье, августын 1-нэй мэдээгээр бүхы сабшалангайнь миил 27 процент сабшагдаа. Илангаяа үбһэ сабшалга, хуряалга, сомолгын хоорондо забһар ехэ гарашанхай. Эндэ бүхыдөө сабшагдаһан газарайнь аяар 60 шахуу процент гэхэ гү, али аяар 2500 гектарта сабшагдаһан үбһэн үшөө хуряагдаагүй, хура бороодо угаагдажа хэбтэнэ. Тиихэдэ энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри нёдондонойхиһоо һураггүй муугаар ябуулагдана. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулхада аймагай колхозуудта, совхоздо 600 гектараар үбһэн бага сабшагдаа, һурилэгдөө. Мүн нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 3311 центнерээр бага үбһэн бэлэдхэгдээд байна.

Аймагайхид үбһэ хуряалгада адагынь хамта 2000 колхозник, механизаторнуудые гаргаха дүүрэн аргатай байгаад, мүнөө эндэ ойройдоол 830 хүн үбһэ хуряалгада, 260 гаран хүнүүдые силос даралгада табинхай. Тэрэшэлэн ажахынуудта байһан 91 тракторай косилкануудай миил 43-ниинь хүдэлөө болоно. Харин 104 морин косилкануудһаа ойройдоол 65-ниинь үбһэ сабшалгада табигданхай.

Эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ артельдэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри бүришье унжагай нобшоор ябуулагдана. Түс колхоздо августын 1-нэй мэдээгээр бүхыдөө 3636 гектар сабшалангай миил 800 гектарнь сабшагдаа нэрэтэй, тиигээдшье тэрэнэй 600 га газарайнь үбһэн мүнөө хүрэтэр хуряагдаагүй хэбтэжэ байха юм. Силосшье мүртэй дарагдаагүй. Ондоогоор хэлэхэдэ, артелиинхид адууһа малдаа хэрэгтэй бүхы тэжээлэйнгээ ойройдоол 4 процентые бэлэдхээд байна.

Үнэндөө энэ колхоз мүнөө хэрэгтэй үбһэ тэжээлээ гүйсэд бэлэдхээд байха дүүрэн аргатай байгаа. Юуб гэхэдэ, эндэ үбһэ сабшалга, хуряалгада хэрэгтэй машина, техникэ гүйсэд бии. Тэрэшэлэн һайн түгэс түхеэрэлгэтэй Үшөөтэйн РТС-эй мастерской энэ колхоздо худалдагданхай юм.

Теэд яахадаа эндэ ажал хүдэлмэринь урагшаа ябанагүй гээшэб? Юун дээрэһээ эдэнэр иимэ ехэ гээгдэлдэ орооб? Нэн түрүүндэ артелиин бригадануудта ажалай эмхидхэл тон һула, мүн олонхи колхозникуудынь тэжээл бэлэдхэлгэдэ ойройдоошье хабаадуулагданагүй. Гадна жэлһээ жэлдэ колхоздоо энэ гэхэ ажал хэдэггүй хүнүүд эндэ олон болошонхой. Хаһа сагтань заһабарилжа, бэлдэжэ шадаагүй дээрэһээнь олонхи машина, техникэнь үбһэ хуряалгада хабаадуулагданагүй. Үбһэшэдэй дунда ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха тушаа колхозой партийна комитет бишье ратай юумэ хэнэгүй. Социалистическэ мүрысөөншье эмхидхэгдэнэгүй. Тиимэһээ ажалайнь бүтээсэ тон бага, үдэрэйнгөө даабариие дүүргэдэг хүн үсөөн. Эндэ хүдэлэгшэдтэ таарамжатай зохид байра байдал, халуун эдеэ эмхидхэхэ тушаа артелиин правлени хубхай хөөрэлдөөнһөө ондоо юушье хэнэгүй шахуу.

Борьёогой совхоздошье үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри эндэхиһээ дээрэ бэшэ байдалтай. Эндэхид бүхы сабшалангайнгаа 22 процентые сабшаад, тэрэнэйнгээ ехэнхи үбһые мүнөө хүрэтэр хуряажа хүшэхүрөөдүй, 9000 тонно силос дараха түсэбтэй аад, мүнөө миил 2 мянган тонно даранхай.

Саашадаа иимэ тулюур түйган байдалые яашье тэсэшэгүй. Энээндэ эрид хубилалта хэхэ тушаа бүхы хэмжээ яаралтайгаар абаха шухала.

Г. Чесанский.

ХҮХЭДЭЙ НУУРАЙ ЭРЬЕДЭ

Улан-Удын № 1 интернат-һургуулиин лагерьта һурагшад иигэжэ хүмүүжүүлэгдэнэ

☆ ☆

Һурагшаднай хүдэлжэ байгаад амарна

Улан-Удын нэгэдэхи интернат һургуулида үнэшэн, олон хүүгэдтэй бүлэнэрэй үхибүүд гол түлэб һуралсадаг юм. Үхибүүдэй зунай амаралта һайнаар эмхидхэхэ асуудал интернат-һургуулиин нээгдэһэнһээ хойшо табигдаһан байгаа. Зундаа лагерь байгуулжа, һурагшадаа ажал хүүлэжэ байгаад амаруулха шиидхэбэри абтаа һэн.

Тиигэжэ 1957 оной зун лагериин һуури болохо унталгын гэр баригдаа бэлэй. Удаадахи 1958 ондо 150 үхибүүдэй нэгэ доро эдеэлхэ столово, байрын хоёр гэр, холодильник, эдеэ хоолой склад ашаглагдада үгтөө һэн. Энэ жэлдэ барилга мүн лэ муу бэшээр ябуулагдаба. Танца наадаха талмай баригдаһан, уншалгын зал баригдажа байнхай.

... га талмай дээрэ һургуулиин ... аһабариин ажахын үндэһэ һуури баригданхай. Лагерь болбосон түхэлтэй болгогдоо. Тойроод хашаан баригдаа, 1900 хэһэг һөөг модон һуулгагдаа, электрын гэрэл оруулагдаа.

Эдэ бүгэдые үхибүүд өөһэдөө хэжэ байха юм. Барилгын хоёр, огородой хоёр бригаданууд, лагерь тойрон огородой звено гэхэ мэтэ энэ зундаа ажаллана.

Иигэжэ байһан ажалынь һурагшадай бэе махабадта, амаралтада туһатай байхаар лагериин ажабайдал хэблэгдэн эмхидхэгдэнхэй. Һурагшад үдэрынь 5 часай туршада ажаллана. Үлэшэ бусад сагтаа тэдэнэр зохид һайнаар амарна, элдэб кружогуудта ябана, спорт эрхилнэ. Ахалагша классуудай үхибүүдһээ бэшэ пионер болон октябрятанууд лагерьта амарна. Тэдэнэр шадал зэргээрээ мүн лэ ажал хэлсэнэ.

Гансахан энэ жэлдэ 75 мянган түхэригэй барилга хэгдэхэ юм. Иигэжэ үхибүүд өөһэдөө барилга хэжэ, гүрэнэй 20 мянган түхэриг хэмэхань. 300 центнер хартаабха энэ намар абтахаар хараалагдана. Ерэхэ һуралсалай жэлдэ 400 һурагшадые эдеэлүүлхэдэ иимэ хэмжээнэй хартаабха хэрэглэгдэһэн юм.

Столово соохи хүдэлмэриие тусхай дежурнанууд хэлсэдэг юм. Эндэ хоёр повар, нэгэ хүдэлмэришэн хүдэлнэ. Тиимэһээ һурагшад өөһэдөө эдеэ бэлдэжэ һурана.

Үхибүүдэй амаралтые ажаүйлэдбэритэй холбоһон ушар бүхы талаһаа һайн байна. Тэрэнэй ашаар һурагшад ажалай онол дүршэлтэй болоно, бэе махабадаа бэхижүүлнэ. Мүнөө үедэ ехэнхидээ газаагуур ябаһан үхибүүд халуурха, хапяаха гээшые мэдэнэгүй, барандаа нара, һалхинда хүрин улаануд болошонхой. Журам эбдэхэ ушар эндэ нэгэшье үзэгдэнэгүй. Һургуулидаа журам эбдэхээр һэдэдэг үхибүүднайшье тоомтой, гуримтай болоо.

Зарим һурагшаднай бригадир, звеньевой, дежурна гэхэ мэтээр ажаллажа байхадаа эмхидхэлэй, хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин дүршэлтэй болоно. Иигэжэ ажалай онол дүршэлтэй болоһон һурагшад һургууляа дүүргэхэдээ бүлэг бүлэгөөрөө үйлэдбэридэ хүдэлхэеэ ошоно. 1957 ондо һургуули дүүргэгшэд Хориин хонинной совхоздо, 1958 ондо дүүргэгшэд — Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ошоһон байгаа. Харин энэ жэлдэ дүүргэгшэд түрүүн ошоһон нүхэдөө һэльбэхээ Хориин совхоздо ошохоор шиидээ һэн.

Гэхэтэй хамта хүдөө ажахын үйлэдбэридэ бүлэгөөрөө гарадаг манай һургуули дүүргэгшэдэй һайн һайхан үүсхэлые республикын бусад һургуулинууд дэмжэнэгүй шахуу гэхэдэ алдуу болохогүй.

Хүдэлмэри болон амаралта эмхидхэлгэдэмнай дутуу дундануудай үшөө бии байһые тэмдэглэхэ шухала. Ажалнай барандаа гар хүсөөр хэгдэнэ, ажал, һурагшадай эрдэм хоёр һулаар холбогдоно, туршалга-ажаглалгын хүдэлмэри поли дээрэ мууса ябуулагдана. Эдэ бүгэдые усадхажа, үйлэдбэриин бригадануудай хүдэлмэриие улам һайжаруулха, һурагшадай һуралсалые ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха гээшэ манай, мүн бусадшье һургуулинуудай нангин уялга болоно.

Ф. Е. Долбеев,
интернат-һургуулиин директор.

☆ ☆

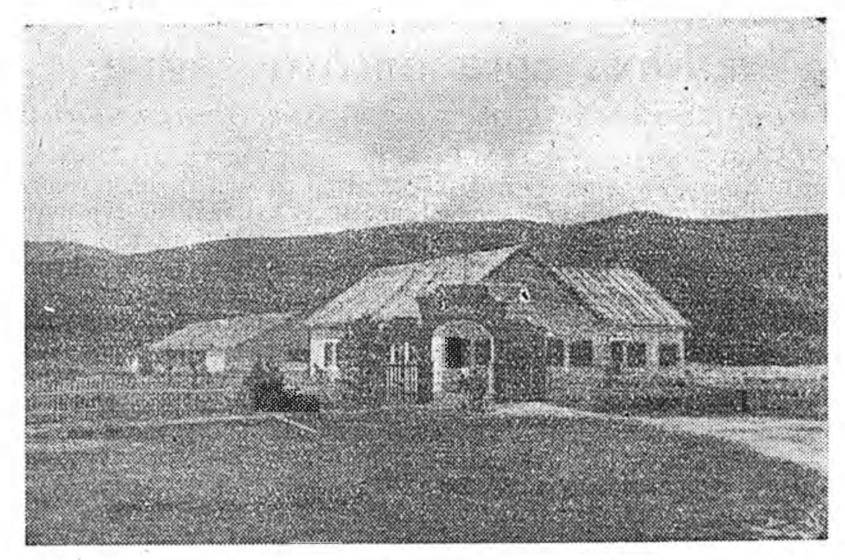

Лагериин столово, уншалгын гэр.

Сүлөөтэй сагтаа...

Лагериин һурагшад үдэрынь эршэтэй һайнаар ажаллаад, сүлөөтэй сагтаа культурнаар амаржа, сэнгэжэ шададаг. Тэдэнэй амаралтые зүбөөр эмхидхэхэ үүргэтэй лагериин Совет 16 хүнһөө бүридэнэ. Соведтэ нинтэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй, спортын, санитарно-ажаһуудалай, ажахын, ажалай секторнүүд хүдэлнэ.

Культурно-гэгээрэлэй сектор ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Уран һайханай бүлгэмэй хатарай, хоорой кружогуудта һурагшад барандаа шахуу хабаадалсана.

Лагериин нээгдэхэдэ, Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дурааараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэлэй ойн баярай үдэртэ уран һайханай бүлгэмэйхид һонирхолтой концерт харуулаа. Эдэ үдэрнүүдтэ зорюулагдаһан түүдэгтэ хүршэ лагериин үхибүүд уригдаа һэн. Тэдэнэр өөһэдынгөө бэлиг шадабариие харуулаа. Мүн уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд өөһэдынхидтөө концерт табихаһаа гадна, хүршэ колхоздоо ошожо, зүжэг наада харуулжа, халуун баясхаланда хүртэнэ.

Уран һайханай бүлгэмэй хоорто зуугаад хүн хабаадалсана. «Ленин тухай дуун», «Алдарта Байгал», «Росси, минии Эхэ орон» гэһэн дуунуудые яһала һайнаар гүйсэдхэнэ.

Үдэшэ бүри танцын талмай дээрэ танца, ёохор болоно. Гадна хамтаараа дуулалга, элдэб наадан эмхидхэгдэнэ. Эрхим хатаршанай, плясунай конкурс үнгэргэгдэнэ.

Неделидээ хоёр дахин кино харуулагдана. Һаяшаг барандаа Улан-Удэ ошожо, цирк хараабди.

Июлиин эхеэр Бурядай уран зохёолшодтой һурагшаднай уулзаа һэн. Уран зохёолшод юу хэжэ байһанаа, саашанхи түсэбүүд тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн, шэнэ шүлэгүүдээ уншаһан байха юм. Һүүлээрнь Бурят драмын артистнууд концерт харуулаа һэн.

Һурагшад сүлөөтэй сагтаа волейбол, баскетбол наададаг, уһанда тамардаг, ном, газетэ уншадаг, угалзатуулан оёдог юм. Гадна жэмэс, һархяаг суглуулхаяа, сэнгэхэеэ бүлэг бүлэгөөрөө хада уула тээшэ ошодог. Лагериин хаагдахада 30 хүн туристска аяншалгада гараханъ. Тэдэнэр Хамар Дабаае хүндэлэн гаталжа, Бабушкин городто бууха байна. Энэ аяншалга 10 хоногой туршада үргэлжэлхэ.

Үдэр бүри политинформаци үнгэргэгдэдэг. Эндэ һургуулиин директор гү, үгышье һаа, лагериие эрхилэгшэ Ким Михайлович Казанов болон бусад хүмүүжүүлэгшэд элдэб асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэдэг.

Манай һурагшад Коммунистическэ партиингаа, совет засагайнгаа анхарал оролдолгодо харюусан эрхим һайнаар ажаллаха, һурахын түлөө иигэжэ оролдоно.

А. Бальжанова,
лагериин Соведэй түрүүлэгшэ.

☆ ☆

Ажал бидэниие хүмүүжүүлнэ

Ахалагша классай һурагшад хабарай амаралтын үедэ тарилга хэхэ поли дээрэ наг шэбхэ зөөжэ, тарааһан байгаа. Тэрээнһээ хойшо сүлөөтэй сагтаа ерэжэ, эндээ ажалладаг һэн. Майн һүүл багаар колхозой механизаторнуудай газарыемнай хахалжа үгэхэдэнь һурагшад грядкануудые хээд, түрүүн хартаабха, һүүлээрнь капуста, үгэрсэ тариһан байна.

Түрүүшэгээр рассадын муу дээрэһээ капустаяа хоёр дахин һуулгаха баатай болоо һэмди. Тарилгын һүүлээр уһалха гэжэ ехэ хүдэлмэри гараа һэн. Уһалха үдэртөө үглөөнэй 4 часта бодожо, ээлжээгээр хүдэлдэг байгаабди.

Нэгэ үедэ хорхой шумуул олошороод, өөдөө гаража байһан ургамалнуудыемнай хосороохоо забдаа бэлэй. Түрүүндээ хорхойнуудые банкануд соо гараараа түүжэ хэдэг һэмди. Тиигээд бүхэли үдэртөө хүдэлһэн басагаднай һүни зүүдэлхэдээ хорхой хаража тамаа үзэдэг һэн.

Хартаабха, капустын эшэнүүдые тойруулан шорой обоолхо, буртаг үбһэнһөөнь сэбэрлэхэ, минеральна тэжээл хүрьһэндэнь нэмэжэ оруулха гэхэ мэтэ хүдэлмэри яһала хэгдэһэн байха. Мүнөө аммиачна селитрэ уһанда хайлуулаад капустаяа уһалжа байнабди.

Овощь сагаа дээрэнь уһалжа, буртаг үбһыень түүжэ байгаагүйдэ өөдэлхэгүйнь мэдээжэ. Тиимэһээ манай бригаданнуудай басагад ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандажа хүдэлмэрилдэг юм.

Эндэхи 7 гектар огородһоо гадна, лагерь шадар 0,6 га туршалгын талмай бии. Тэндэхи кукуруза, үгэрсэ илангаяа һайнаар ургажа байна. Энэ хадаа звеное даагша Рина Цыбикова, Надя Жамбалова, Леня Бильдушкинов гурбанай оролдолго гаргаһанай аша үрэнь болоно. Эдэнэр талмай дээрээ туршалга-ажаглалгын хүдэлмэри ябуулна.

Хоёр бригададамнай 40 гаран хүн ажалладаг. Тэдэнэй зариманиинь хүршэ колхоздоо ошожо, силос даралгада ябалсаа һэн. Мүн воскресениинүүдтэ бүхы лагеряараа ошожо, колхозниггуудта туһалалсадагбди.

Иигэжэ зунай сагта ажаллажа байжа амараад, һурагшад бусахадаа шэнэ хүсэтэйгөөр номоо үзэдэг. Эндэ ойлгоһон юумэнүүнь саашанхи һуралсалдань, ажабайдалдань туһатай байха ха юм.

О. Бадмаева, З. Цыбенова,
полевой бригаданнуудай бригадирнууд.

2-дохи полевой бригадын бригадир Зоя Цыбенова (9-дэхи класс) нүхэдтэеэ хөөрэлдэжэ һууна. (Баруун гарһаа гурбадахинь).

Барилгашын мэргэжэлтэд болохобди

Лагериин анхан байгуулагдахада барилгын бригаданууд бии болгодоһон юм. Тэрэ гэһээр ашагүй ехэ хэмжээнэй барилганууд бодхоогдонхой. Хэрбээ урдань майханууд соо унтадаг, газаа эдеэлдэг байгаа һаа, мүнөө уужам һаруул байшангуудта унтадаг, эдеэлдэг болонхойбди.

Мүнөө барилгын хоёр бригада, лагеряа тойруулаад хашаа бариха звено—хамтадаа 30-аад шахуу хүбүүд ажаллана. Эдэнэрэй олонхинь анхан һүхэ, харуул гартаа баряагүй хүүгэд байгаа. Харин һургуулидаа модо дархалалгын хэрэг шудалһанай, эндэ ерэжэ гараа яһала холбоһоной һүүлээр гэмгүй һайн модошо дархад боложо байна. Дарханай мэргэжэл шудалха хэрэгтэйнай манай хүмүүжүүлэгшэ Дансаран Чойбонович Санданов ехэхэн туһа хүргэнэ. Бодото жэшээ дээрэ өөрөө харуулан, ойлгогдоогүй асуудалнуудыемнай бидэндэ ойлгуулжа үгэнэ. Модошо дарханай мэргэжэлтэй болохо хэрэгтэнь тэрэнэй туһалһые хэншье саашадаа мартахагүй байха.

Урзанда, нёдондо һурагшадай хүсөөр байрын томо байшан, хоёр багахан гэрнүүд, столово гэхэ мэтэ баригдаа һэн. Харин энэ жэлдэ танцын талмай барижа, июлиин 10-да дүүргээбди. Тэрэнэй талмайнь 150 дүрбэлжэн метр юм. Үдэшэнь өөһэдынгөө бариһан талмай дээрэ өөһэдөө танца, ёохор наададагбди.

Мүнөө үедэ томохон уншалгын зал барижа дүүргэхэеэ байнабди. Рамануудыень һурагшад хээд, шэл һуулгаа.

Досоонь табигдаха хэдэн олон стол, стул, шкаф гэхэ мэтыень намар, үбэлдөө һурагшад өөһэдөө дархалха болоно.

Ерэхэ жэлдэ мүн ашагүй ехэ барилга хэгдэхэ юм. Жэшээлхэдэ, үбэлдөө байжа болохоор дулаадагдаһан томо байшан бодхоогдохо болоно. Тэрэнэй модо, шулуун мүнөө бэлдэгдэжэ байна.

Даалгагдаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандадаг һурагшад олон.

Иигэжэ һурагшад үдэрынь 5 часай туршада эршэтэй һайнаар ажаллаад, бэедээ туһатайгаар амарна.

В. Намсараев, С. Федоров,
барилгын бригаданнуудай бригадирнууд.

Үглөөнэй 7 часһаа эхилээд...

Хойто хаданнуудай үбэртэхи булан тохой газарта хабтайһан табаг мэтэ түхэреэн түрсэтэй нуурай нюрyу һаяшаг гараһан наранай тулан доро холоһоо ялалзан харагдана. Энэмнай Хүхэдэй нуур... Юун гэһэн һонирхолтой нэрэ гээшэб? Нуурай эрьеын урдахи шоб шобогорхонууд, нюсэгэн хоёр ууланууд һонирхолтойгоор харагдана.

Урдань нуурай ара талада шугы бурьһаһанһаа, бэлшээжэ ябаһан малнуудһаа бэшэ юумэн харагдадаггүй бэлэй· Харин һүүлэй 2—3 жэлэй туршада тэндэ сагаан хэройтой томо, жэжэ гэрнүүд, майханууд, тэдэр баханын оройдо намилзадаг улаан тугууд харагдадаг, багашуулай хүхюун энеэдэн, шаг шууяан холоһоо соностожо, шугын ойе зэдэлүүлдэг болонхой.

Наада хажуугайнь эржэгэр хорёогой шундахана зунай түхэлэй хоёр томо байшанууд баригдажа дүүргүүтэй хэдэн барилганууд байна. Нэгэнһээнь хара утаан бушхана. Газаагуур хүнүүд харагданагүй. Байрануудай урдахи талмай дээрэ элдэб түрэлэй огородой эдеэн, үнгын сэсэгүүд, кукуруза гэхэ мэтэ ургажа һууна. Клумба, грядканууд ехэ ямбатай зохидхоноор хэгдэнхэй.

Үглөөнэй 7 час... Набтар ута гэрһээ бишыхан аад, сула хүбүүн гаража ерээд, хасарайнгаа булхайтар горно үлеэжэ боһолгын дохёо наадана· Удангүй хаа хаагүй хүл хөөрсэгэй боложо, ехэ бага абяан, һүүхирэлдээн, энеэлдээн соностоно· Энэмнай Улан-Удын 1-дэхи интернат-һургуулиин лагериин һурагшад унтариһаа һуга харайн бодожо, газаашаа гүйлдэн гараад, физзарядка хэжэ һэргэнэ. Һүүлээрнь аршуул, мыхэ гэхэ мэтэсэ бариад үхибүүд урагшаа нуурай эрье тээшэ, хойшоо горхон тээшэшье гүйлдэжэрхинэд.

Үдын хоолой үедэ столово соо.

Бухы лагериин углөөнэй жагсаал· Талмайн дундахи баханын дэргэдэ пионер, октябрятанууд жэрыжэ зогсонхой·

— Нүхэр, отрядай Соведэй түрүүлэгшэ, үсэгэлдэр манай звеноһоо, нэгэшье хүн журам эбдээгүй, үдэр һайнаар үнгэрөө,— гээд звеньевой хүбүүн жагсаалай урда байһан нүхэртөө соносхоно...

Уданшьегүй баханын оройдо улаахан туг һэбшээндэ далбалзажа, лагериин удаадахи нэгэ үдэрэй захалһые мэдүүлнэ.

Үглөөнэйнгөө эдеэ хоол бариһанай удаа ахалагша классайхид ажалдаа гарахаа түхеэрнэ· Басагад огородой хоёр бригада боложо, хүбүүд барилгашадай хоёр бригада боложо гол түлэб таһаранхай. Хүбүүд зүүн урдахи баригдажа байһан барилга тээшэ зэр зэбсэгүүдээ үргэлөөд гэшхэлэлдэнэ.

Басагадай хүдэлмэрилдэг газар эндэһээ 3—4 километр болохо юм· Тиишэ ошоһон харгыгаар хуушарһан ГАЗ-ик тамиргүйхэнөөр урагшаа дабшана. Халтад гэһэн канавада һуушахаяашье һанана. Машинаяа түлхижэ шабарһаань гаргаад лэ хоороб дээрэнь гаража, тэдэнэр дуулажа ябаһан дуунуудаа саашань үргэлжэлүүлнэ:

Хада майлын оройгоор,
Хабарай наран гарабал даа·
Халуутайхан туяагаараа
Хабтагай дайдыем шарабал даа..·

Согтой дуутай басагадай хонгёо аялганууд холуур сууряатан зэдэлнэ· Залуушуул хэдыдэшье хүхюутэй, зугаатай ябадаг ха юм!

Хэдэн гектар талмай. Тэндэ капуста, үгэрсэ, хартаабха тариганхай яһала һайнаар ургажа байна· Эндэ ажалладаг бригадануудай гэшүүдтэ тус тустань участогууд даалгагданхай. Тиимэһээ хүн бүхэн өөрынгөө овощь һайнаар ургуулха гэжэ оролдоно.

—Зумбараа капустыем эдижэрхиһэн байнал, харыт энэ нүхыень,—гэжэ участогаа эрьежэ ябаһан нэгэ басаган нүхэдөө ооголно. Үнэхөөрөө хэдэн капустын эшэнүүд дээгүүрээ хайшалуулагдаһан юумэдэл эдигдэшэнхэй.

— Хорхойтой тэмсэжэ арай гэжэ тэрэниие үгы хээд байтарнай баһа зумбараа...—гэжэ нэгэн дуугарна.

— Аммиачна селитрэ хайлуулһан уһа асаржа нүхэ руунь шудхагты, — гэжэ набтархан басаган бэшэндээ заана· —Үсэгэлдэр тиигэжэ зумбараа алаа һэмди·

Басагадай ажалдаа шунажа ороходонь агроном басаган Зинаида Звездкина манда иигэжэ хөөрэбэ:

— Һурагшадай харууһалжа байһан огород хүршэ «Коммунизм» колхозой (Иволга) юм. Капуста, хартаабха һайнаар ургажа байна. Харагты даа басагадые, ямар оролдосотой һайнаар ажаллана гээшэб!

Барилгашад забда тухагүй ажалланад. Уншалгын залай пол дэбдижэ дүүргээд, хүбүүд потологыень хадажа байба· Һүхэ, алхын тоншохо, хюрөөнүүдэй шэнхинэхэ, барилгашадай ехэ ехээр хоорондоо хөөрэлдэхэ абяан холоһоо дуулдана·

— Дансаран Чойбонович энээниие хайшан гээд хэхэб?—гэжэ хүнүүд эндэ тэндэһээ тэрээндэ хандана. Һургуулиин хүмүүжүүлэгшэ Дансаран Чойбонович Сандановай хүтэлбэри доро эндэхи барилганууд бэслүүлэгдэнэ·

— Һулаар хаданат· Хабтагайгаа хажуушань шаантагаар шахажа, нэгэшье забһаргүйгөөр иигэжэ хадагты,—гээд тэрэ һурагшадта заана.

— Дансаран Чойбонович, энэ гэрэйтнай хажуу талань һула байха юм гү?

— Үгы ааб даа, ханануудынь шэллэгдэһэн, оройнь толёор хушагдаһан байха юм,—гэжэ харюусаад, тэрэ тиигэжэ нэмээбэ:—Рамануудыень һурагшад өөһэдөө үни хээд, шэллээд байнхай. Досоонь табигдаха стол, стул, шкаф гэхэ мэтыень ерэхэ үбэлдөө мүн лэ һургуулиингаа мастерской соо һурагшад бүтээхэ юм.

— Манай лагерьта миин ябажа ябаһан хүнниие химда харахагүйт,—гэжэ интернат-һургуулиин директор Филипп Ефремович Долбеев хөөрэнэ.—Үхибүүдэй һуралсалые үйлэдбэритэй бүрин нягта холбоотойгоор ябуулха гэжэ оролдонобди·

Үнэхөөрөө барандаа хүдэлмэри хэнэ· Эхин классуудай бишыхан үхибүүдшье амархынгаа хажуугаар ажал хэлсэнэ. Тэдэнэр үглөөгүүр эдеэлһэнэйнгээ һүүлээр газаахяа сэбэрлэдэг, столоводо зомгооһо түүжэ асардаг, клумбын сэсэгүүдые уһалдаг байха юм·

Эдэ бүгэдэеэ хэһэнэйнгээ һүүлээр тэдэнэр амһартануудые баринхай, хүмүүжүүлэгшэ Ольга Балдановна Тогочиевагаа дахаад һархяаг түүхэеэ хойто ой руу ошоно..·

Үдын хоол барилга дүтэлнэ· Столоводо хүдэлхөө үдэр бүри томилогдодог дежурнанууд клеёнкоор хушаатай столнууд дээгүүр хилээмэ, стакантай кисель, халбага, вилкэ асаржа табина. Эндэхи стол, стулнууд мүн лэ һурагшадай гараар хэгдэһэн байха· Дохёогой һүүлээр лагерьта амаржа байһан 130-аад шахуу үхибүүд столоводо орожо нэгэ доро эдеэлжэ захална. Эдеэншье амтатай, сэбэр агаарта ажаллажа ерээд эдеэлхэдэшье зохистой, эдеэншье оростой·

Эдеэлһэнэй һүүлээр час хахадай зэргэдэ һурагшад унтажа амараад уһан дээрэ өшожо шунгадаг· Нуурай эрьедэ модоор баригдаһан талмайхан дээрэһээ уһа руу һурэхэдэ ямар һонин бэ! Саагуур нуур дээгүүр сэнгэжэ тамарха гэбэл онгосонууд байха, нэгэнийнь мотороор ябуулагдадаг.

Үдын хойно ажалдаа орохынгоо урда һурагшад столоводо сайлаад, политинформацида сугларна·

— Хэндэ ямар асуудал бииб?—гээд Филипп Ефремович бултанда хандаба.

— Манолис Глезосые сүүдлэһэн тухай хөөрэжэ үгыт.

— Уржадэр энэ асуудалаар хөөрэлдэһэн байгаабди. Глезос болон, мүн зэмэгүй бусад патриодуудай муухайгаар хардагдажа сүүдлүүлэгдэһые таанар мэдэнэт. Сүүдэй гаргаһан шиидхэбэри үндэһөөрөө буруу байһан туладань Глезосые сүлөөлхын түлөө бүхы дэлхэйн ажалшад бүри эршэтэйгээр тэмсэжэ байна.

США-гэй вице-президент Никсонэй Москвада ерэһэн тухай, Вышневолоцко бүд нэхэлгын комбинадай хүдэлмэрилэгшэ В. Н. Гагановагай патриотическа үүсхэл тухай, һургуулиин гэр байрануудай заһабари тухай Филипп Ефремович хөөрэжэ үгэбэ.

Үдэшын 7 часһаа хойшо һурагшад сүлөөтэй боложо лагериин газаа илангаяа шууяатай, энеэдэ, наадатай болобо· Энэ үедэ спортын талмайнууд дээрэ хүнүүд олон болошодог юм· Үхибүүд спортдо дуратай. Өөһэдөө волейбол, баскетбол наадаха талмайхануудые, тенисэй стол гэхэ мэтые түхеэрэнхэй· Эндэ хэдэн секцинүүд хүдэлнэ· Спортын хүдэлмэриие багшанарай институдай 5-дахи курсын студент Николай Уланов хүтэлбэрилнэ.

Үдэшын хоолой һүүлээр ирагуу хүгжэм, огсом дуунууд танцын талмайхан дээрэһээ соностоно. Эндэ танца, хатар, ёохор наадажа, залуушуул хүхюун согтоойгоор сэнгэнэ.

Үдэшын жагсаал. Лагериин дежурнын рапорт үгэһэнэй, бригадануудта үглөөдэр хэхэ даабариин үгтэһэнэй һүүлээр үндэр бахана дээрэхи туг доошоо буулгагдана·

Унталгын дохёогой зэдэлһэнэй һүүлээр лагерьта абяа анииргүй болоно· . Номгон нойроор унтажа хэбтэһэн жаргалта үхибүүдые золтой һаруул һайхан ажабайдал хүлеэнэ ха юм.

А. Бадаев,
манай тусхай корр.

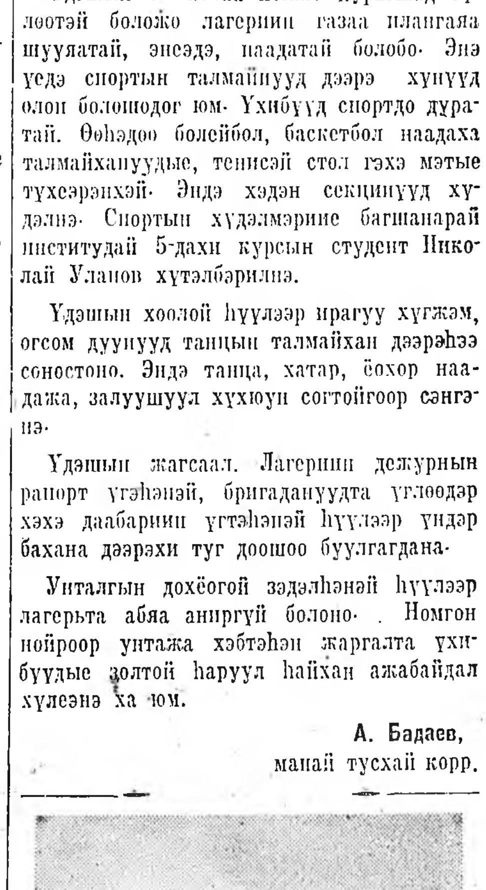

Туршалгын талмай дээрэ һурагшад нима кукуруза ургуулна.

Дархаша Хумаев

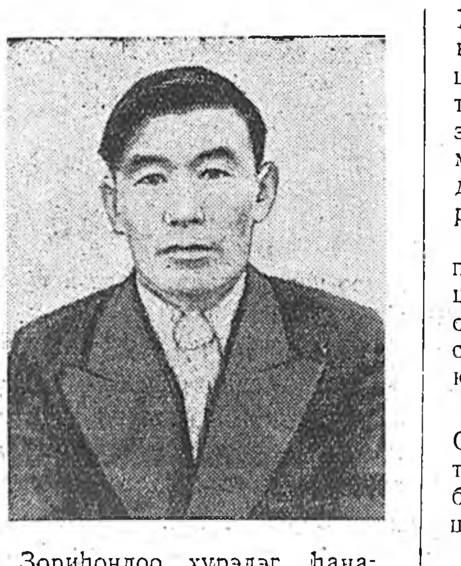

Зориһондоо хүрэдэг, һанаһанаа бүтээдэг уран дархан Ошир Хумаев колхоз соогоо хүндэтэй болонхой юм. Нүхэр Хумаевай хэжэ шадахагүй юумэн үгы шахуу. Трактор, машинашье ябуулжа шададаг, тэдэнэйнгээ эбдэрхэдэнь өөрөө заһадаг юм. Гадна нүхэр Хумаев стол, стул, шкаф, шарга, дугаа гэхэ мэтые уран наряар бүтээдэг.

«Коммунизм» колхозой правлени, партийна организаци (Аха) нүхэр Хумаевай оролдосотой ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, мүнгэн шан үгэдэг юм.

Колхозой суута дархан Ошир Хумаев долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ өөрынгөө хубитые оруулхын тулада эршэмтэй һайнаар ажаллана.

Зураг дээрэ: «Коммунизм» колхозой дархан Ошир Хумаев.

Д. Дугаровай фото, текст.

Шэнэ газарта ажаллагшадта...

Республикымнай 300 басагад өөһэдынгөө дура сэдьхэлээр Казахстанай шэнэ газар элдүүрилэлсэхээр мордоһон байгаа. Шэнэ газарта ажаллажа байгшад иигэжэ мэдээсээ:

«Бидэнэр яһала һайн байнабди, хэһэн ажалнайшье урагшатайгаар бүтэнэ. Совхоздо ажаллажа эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо майханууд соо байнабди».

Ажалайнгаа һүүлээр модо отолжо, уужам һаруул гэрнүүдые бариад, шэнэ газарта ажаллагшадтаа эльгээе гэһэн уряатайгаар БЛКСМ-эй обком модо бэлэдхэлэй предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан байгаа. Тус хандалгые Баргажанай леспромхозой Лебяжиин модо бэлэдхэлэй пунктын залуушуул һайшаан дэмжэһэн байна. Эдэнэр ажалай һүүлээр гэхэ гү, али амаралтын хоёр үдэрэй туршада 150 кубометр барилгын модо түлөөһэгүйгөөр, түсэбтэ оруулангүй отолхо уялга абаһан юм. Һаяшаг энэ пунктын 32 комсомолшууд, залуушуул амаралтынгаа үдэр ойдо гаража, барилгын модо отолһон байна. Эбтэй эетэй залуушуул үдэрэй 12 час болотор 60 кубометр шанар һайнтай барилгын модо бэлэдхээ. Электрохюрөөгөөр модо унагаагша Белокопытов, модо таллуулагша Чуркин гэгшэд илангаяа һайнаар, шадамар бэрхээр ажаллаа.

Воскреснигэй удаа эдэнэр Байгалай эрьедэ ошожо амарһан, сэнгэһэн байха юм.

Үлэгшэ 90 кубометр модоёо ерэхэ амаралтын үдэр бэлэдхэхэ гэжэ залуушуул шиидээ.

Ээрын леспромхозой комсомолшууд, залуушуул ВЛКСМ-эй обкомой хандалгые мүн лэ һайшаан дэмжээд, холынгоо нүхэдтэ зорюулан модо бэлэдхэжэ байна. Эдэнэр хэдэн үдэрэй туршада 300 кубометр барилгын модо, 2 вагон горбуль бэлэдхээ.

Республикымнай комсомолшууд болон залуушуул түсэбэй ёһоор 2500 кубометр барилгын модо бэлэдхэхэ байгаа һаа, тэрэнээ мүнөө 4500 кубометр болгонхой. Бэлэдхэгдэһэн энэ барилгын модон һаядаа вагонуудта ашаалагдажа, Казахстанай шэнэ, боро газар элдүүрилэгшэдтэ эльгээгдэхэнь.

Т. Бадмаин.

Өөрынгөө хубитые оруулалсаһаар

Борьёогой сомоной Сталинай нэрэмжэтэ (Зэдэ) колхозой үнинэй гэшүүдэй нэгэн—модошо дархан Цыбикжап Бадмаев һаяхан жаратай болобо. Тиибэшье һаа, нүхэр Бадмаев «үбгэрбэ гээшэб» гээд һуудаггүй, ниитын хэрэгтэ һаналаа табижа, шадал соогоо ажаллана. Энэ үбгэн 1931 ондо колхоздо ороһон сагһаа хойшо мүнөө хүрэтэр уран дарханаар ажаллажа, колхоздоо ашатай туһатай ехэ юумэ хээ, олон гэр байрануудые бодхоолсоо.

Нүхэр Бадмаев үнгэрэгшэ жэлдэ ниитынгээ малда хоёр ехэ байра барилсажа, правлениин зүгһөө магтаалда хүртэһэн байна. Энэ жэлдэ ойдо гаража 200 гаран кубометр барилгын модо отолжо, 100 гаран ажалта үдэр олоо. Энэ дархан мүнөө үедэ хоёрдохи бригадада таряа хатааха һарабша барижа байнхай. Тэрэ барилгаяа таряа хуряалгын эхилтэр дүүргэхэ зорилготой.

Ц. Сагалеев.

Кяхтын команда түрүүлбэ

«Динамо» бүлгэмэй зунай спартакиадада зорюулагдаһан мүрысөөн хүнгэн атлетикээр боложо дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ түрүү һууриин түлөө долоон команда өөһэд өөһэдынгөө хүсэ шадалые үзэлсэһэн байна. Команданууд сооһоо Кяхтын хүнгэн атледүүд шалгаран гараа. Тус командын түлөөлэгшэ Филимонов 100 метртэ гүйхэдөө, диск шэдэхэдээ, ядро түлхихэдөө алишье командын түлөөлэгшэдһөө булюу һайнаар наадажа, түрүү һууринуудые эзэлээ. Мүн энэ командын спортсмен Старовойт 800 метрын зайе 2 минута 11,4 секунда, 1500 метрын зайе 4 минута 28,5 секунда соо гаталжа, түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ.

Утые харайлгын мүрысөөнэй болоходо түймэр сарагшадай командын түлөөлэгшэ Балдаев 5 метр 75 сантиметр дабажа түрүүлээ.

Хоёр үдэрэй туршада хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэһэн энэ мүрысөөнэй дүн гаргахада Кяхта городой команда түрүү һуури эзэлээ.

Р. Григорьев.

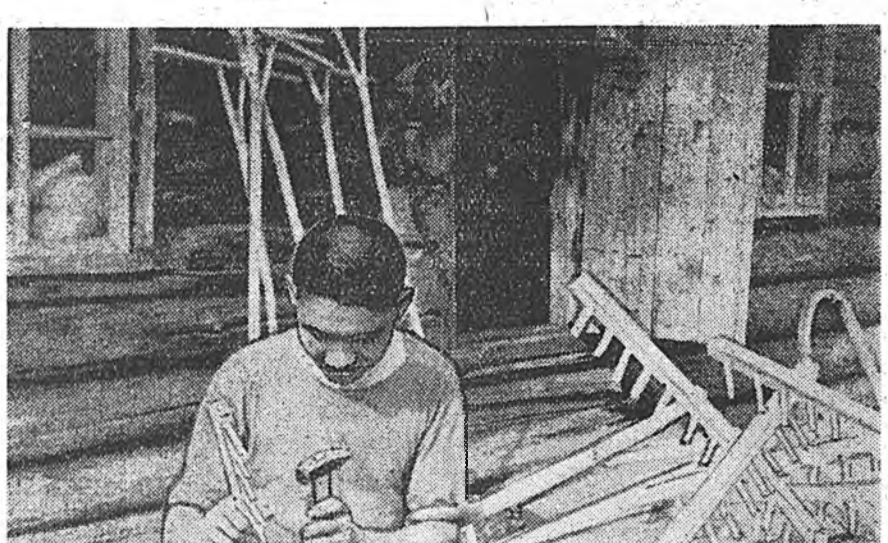

Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой Б. Санжиевай даадаг гүүртэдэ Иван Тагаров мал адуулагшаар хүдэлнэ. Үнеэдые тэрэнэй һайнаар адуулһанай ашаар тус гүүртэ һү haалгаараа колхоздоо түрүү һуури эзэлнэ. Нүхэр Тагаров сүлөөтэй сагтаа аса, тармуур хэжэ үбһэшэдтэ туһална. **Зураг дээрэ:** И. Тагаров тармуур хэжэ һууна.

А. Бадаевай фото.

Хилын саанаһаа

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха политика бата бэхи эб найрамдал хангаха арга олгохо байна

Хиросимадахи уласхоорондын конференци

ХИРОСИМА, августын 5. **(ТАСС-эй корр).** Атомна, водородно зэбсэг хорихын түлөө, буу зэбсэг хуряахын түлөө уласхоорондын V конференци мүнөө үдэшэ Хиросимын эб найрамдалай парк соо нээгдээ. Японой, тэрэшэлэн Англиин, Австралиин, Болгариин, Венгриин, Советскэ Союзай, США-гэй болон бусад оронуудай олон түмэн делегадууд, Хиросимын олониитын түлөөлэгшэд, «Эб найрамдалай аяншалгада» Японой бусад районуудһаа хабаадагшад паркын центральна талмай дээрэ суглараа.

Атомна, водородно зэбсэг хорихо талаар бүхы Японой соведэй түрүүлэгшэ, Эб найрамдалай ленинскэ шангай лауреат Каору Ясуи конференци дээрэ ехэ элидхэл хээ. Конференциин мүнөө боложо байһан оршон байдалые шэнжэлхэ зуураа, эб найрамдалай тала баригшадай, ядерна зэбсэг хорихын түлөө тэмсэлшэдэй үмэнэ мүнөө табигдажа байһан зорилгонуудта делегадуудай анхаралые элидхэлшэ хандуулһан байна. Хархис хүсэнүүдэй али бүхы һанаашалга гаргажа байбашье, дэлхэйн арадууд атомна дайнай аюулда эсэргүүсэн, эб найрамдал хангахын, уласхоорондын байдал батадхан һайжаруулхын түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэнэ гэжэ Ясуи онсолон тэмдэглээ.

Ядерна зэбсэг хорихо хэрэгтэ мүнөөнэйшье оршон байдалда эсэргүүсэдэг, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ үргэлжэлүүлдэг зарим этэгээдүүд үшөөл бии. Тэдэнэр мүнөө үеын эрхэ байдалда сэрэгэй ямаршье бүлэглэлнүүд, ядерна ямаршье зэбсэг бодото аюулгүй байдал хангажа шадахагүй гэжэ мартана гээд элидхэлшэ заагаа.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха, хэлсээ хэхэ политика дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангаха арга олгохо байна гэжэ Ясуи онсолон тэмдэглээ. Тиимэһээ бидэнэр сэрэгэй бүлэглэлнүүдые усадхахые, агууехэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэдэй хоорондо уулзалгануудые эмхидхэхые хүсэнэбди гэжэ Ясуи мэдүүлээ.

Тиимэһээ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев США-гэй президент Д. Эйзенхауэр хоёрой һаяар айлшалалсахая байһан тухай мэдээсэл бидэндэ ехэ һайшаалтай. Юуб гэхэдэ, эдэ айлшалалсалганууд уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулааруулгада, эб найрамдал аршалан хамгаалгада туһалха байһаниинь лабтай гэжэ элидхэлшэ саашань хэлээ.

Конференцидэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн амаршалгын бэшэг сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро уншагдаһан байна.

АТОМНА, ВОДОРОДНО ЗЭБСЭГ ХОРИХЫН ТҮЛӨӨ УЛАСХООРОНДЫН ТАБАДАХИ КОНФЕРЕНЦИДЭ

Япон, Хиросима город

Советскэ Союзай арадай, Правительствын зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө атомна, водородно зэбсэг хорихын түлөө уласхоорондын Табадахи конференцидэ хабаадагшадые амаршалнаб.

Ядерна зэбсэг хорюулха талаар конференциин үрдаа табиһан һайн һайхан зорилго совет арадта дүтэ, ойлгосотой юм. Хүнэй аша туһа тухай, тэрэнэй ерээдүйн тухай оролдолгые ССР Союзай правительство өөрынгөө дотоодын болон гадаадын политика бэелүүлхэдээ хамагһаа үлүүгээр табидаг юм. «Хүйтэн дайнай» усадхагдахын түлөө, эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаанай батаар хангагдахын түлөө Советскэ правительство шууд сэхээр, эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг. Тиихэдээ ондо ондоо социальна системэдэ хамаададаг гүрэнүүд буу зэбсэг бүтээлгын талаар бэшэ, харин байрын гэрнүүдые, һургуулинуудые, больницануудые бариха, арадай байдал һайжаруулха талаар мүрысэн, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байжа шадаха, зэргэ оршон байха ёһотойшье гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие абарха гээшэ эгээн хойшолуулашагүй зорилго мүн болоно. Ядерна зэбсэг туршалгые хойшолуулангүй болюулха тухай мүнөө Женевэдэхи зүблөөн дээрэ Советскэ делегаци ехэ оролдолго гаргана. Туршалгые болюулха гээшэ гүрэнүүдэй зэбсэгжэлгэһээ ядерна зэбсэг гаргажа, тэрэниие хүсэдөөр хорихо хэрэгтэ шухала алхам болохо байна.

Эб найрамдал бэхижүүлхэ, гүрэнүүдэй хоорондохи хани ёһоной харилсаа холбоо хүгжөөхэ хэрэгтэ дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудтай хамта япон арад өөрынгөө туһа нэмэри оруулалсаха гэжэ совет хүнүүд батаар этигэнэ. Хиросима болон Нагасаки городууд дээрэ атомна бомбын унаһые бэеэрээ үзэһэн япон арад өөрынгөө орониие ядерна зэбсэгээр хангуулхагүй гэжэ найдажа байһанаа совет арад элирхэйлэн мэдүүлнэ. Юуб гэхэдэ, японходи тусхай нюурнууд ороноо ядерна зэбсэгээр хангаха һанаашалга гаргана бшуу. Газаа тээһээ баадхагдаһан эзэрхэг түримхэй хэлсээнһээ Японой арсаад, өөрынгөө газар дээрэхи хариин базануудые усадхаад, бэеэ даанхай политика, бэеэ абанги политика бэелүүлхэ замда ороо һаань, энэнь Алас Дурна зүгтэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, Японходи аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ туһатай байха һэн.

Амгалан тайбан зоные, хамагай түрүүндэ атомна зэбсэгһээ сүлөө зоные Алас Дурна зүгтэ, Номгон океанай бүхы бассейндэ байгуулаа һаа, Алас Дурна зүгтэхи оршон байдалые горьтойгоор һайжаруулха хэрэгтэ туһатай байха һэн. Иимэ зоно байгуулха тухай асуудал Конференциин зүгһөө дэмжэгдэхэ гэжэ совет арад найдана.

Амжалта түйлахыень Конференцидэ хабаадагшадта үнэн сэдьхэлһээ хүсэнэб.

Н. Хрущев

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ.

Индиин премьер-министр Неруһээ, США-гэй наһа бараһан президентын һамган Элеонора Рузвельтһаа, тэрэшэлэн Хитадай Арадай Республикын элдэб организацинуудһаа, бусад оронуудай политическэ болон ниитын олон элитэ ажал-ябуулагшадһаа ерэһэн бэшэгүүд, телеграмманууд уншагдаа.

СССР-эй, США-гэй, Ганын, Индиин, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй, бусад зарим оронууд болон уласхоорондын организацинуудай түлөөлэгшэд мүнөөдэрэй заседани дээрэ үгэнүүдые хэлээ.

Ядерна зэбсэг заатагүй, хүсэдөөр хорюулха ябадал түйлахыень конференцидэ хабаадагшадые, эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан Японой бүхы тэмсэлшэдые советскэ делегациие толгойлогшо Н. Н. Ковалев уряалаа. Бүхы оронуудай үргэн олониитын эдэбхитэй оролдолгоор энэ зорилго түйлаха ябадал хангагдажа шадаха гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Г. СКОБЕЛЕВ.

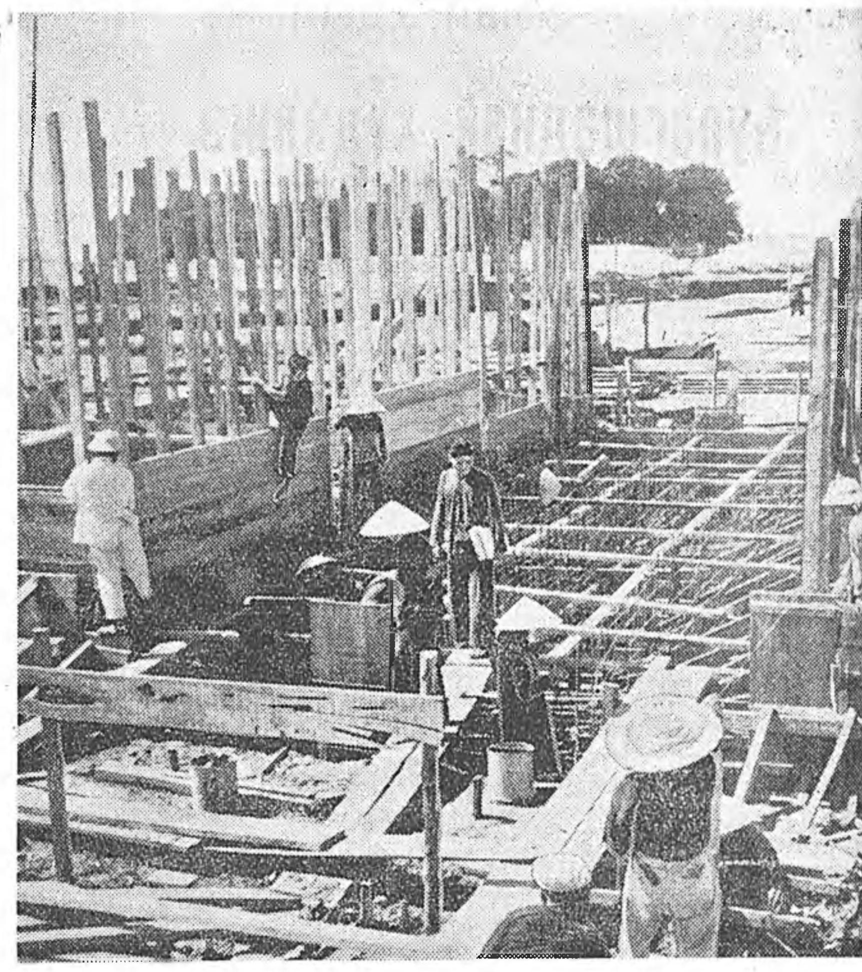

Вьетнамай Демократическа Республика. Вьет-Тридэ сахарай завод барижа һан хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй коллектив барилгаяа болзорһоонь дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Энэ жэлэй сентябрьда предприятияа ашаглалгада хэ гэһэн уялга барилгашад абаа. **Зураг дээрэ:** Вьет-Тридэхи сахарай заводой рилга.

Вьетнамай информационно агентствын ф

1959 ондо Женевэдэ болоһон гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй

КОММЮНИКЕ

ЖЕНЕВА, **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Женевэдэхи зүблөөндэ хабаадагшад мүнөөдэрэйнгөө пленарна заседани дээрэ доро дурсагдаһан коммюнике баталан абаа:

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн 1959 оной майн 11-һээ июниин 20 хүрэтэр, июлиин 13-һаа августын 5 хүрэтэр Женевэдэ болоһон байна.

Германида хамаатай асуудалнуудые, тэрэ тоодо Германитай баталагдаха эбэй договорые, Берлин тухай асуудалые зүблөөн хаража үзэһэн байна.

Эдэ асуудалнуудаар зүблөөндэ хабаадагшад өөһэдынгөө хараа бодолые найруулан хэлсээ.

Берлин тухай асуудал сэхэ руунь, али бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Хоёр талын хараа бодол хэдэн асуудалнуудаар дүтэрхы лоһон байна.

Зүблөөнэй үедэ хэлэгдэһэн нүүд хэлсээ баталхын тулада шадаа хэхэ шухала байһан шэлнүүдтэ туһатай байгаа.

Гадна али алиндаа хамаатай сад асуудалнуудаар һанамжан даа һайса мэдэлсэхэ арга болом зүблөөн олгоо.

Зүблөөнэй үрэ дүн тухай зох правительствонуудтаа мэдээ гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй нистрнүүд хэлсээ.

Зүблөөгөө хэзээ, хаана үрг жэлүүлхэ тухай асуудал ди ломатическа аргаар тодорхойл дохо байна.

СССР-эй, США-гэй, Великобританиин, Франциин Гадаады хэрэгүүдэй министрнүүдэй мэдүүлгэ

Буу зэбсэг хуряаха тухай шэнэ хэлсээ хэхэ үедэ урагшатайгаар хүдэлхэ арганууд тухай асуудалаар Холбоото Штадуудай, Франциин, Нэгэдэмэл Королевствын, Советскэ Союзай гадаадын хэрэгүүдэй министрнү... һанамжанууд мэдэлсэһэн байна. Зохихо зүб нүүдэй хэгдэжэ дүүрэһэнэй һ лээр эдэ зүбшэлгэнүүдэй үрэ толилогдохо.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой США-да, США-гэй Президент Д. Эйзенхауэрай СССР-тэ айлшалалсаха болоһон тухай гадаадын оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ГДР

БЕРЛИН, августын 5. (ТАСС). Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй, Женевэдэхи зүблөөндэ ошоод байһан, ГДР-эй делегациин гэшүүд Г. Теплиц, О. Винцер ГДР-эй телевидениин түлөөлэгшэдэ иигэжэ мэдүүлээ. Н. С. Хрущевой, Д. Эйзенхауэрай айлшалалсахаяа байһан ушар уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулааруулха хэрэгтэ горьтой туһа нэмэри болохо байна. Н. С. Хрущев Д. Эйзенхауэр хоёрой уулзалга Советскэ Союз тухай Америкын политическэ ажал-ябуулагшадай буруу ойлгомжые болюулжа, бэе бэеэ һайнаар ойлголсохо ябадалдань туһалха байһаниинь лабтай гэжэ О. Винцер мэдүүлээ.

МНР

УЛАН-БАТОР, августын (ТАСС). СССР-эй Министрнүүд Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущ США-гэй президент Д. Эйзенхау хоёрой айлшалалсаха болоһон хай мэдээсэл бүхы Монгол дот сахилгаан мэтэ түргэнөөр тараа.

«Үнэн» газетэ өөрынгөө тайлб ри дотор иигэжэ заана. Гүрэн ажал-ябуулагшадай нюураараа у зажа, холбоо байгуулха гээшэ г рэнүүдэй хоорондохи харилсаан һайнаар нүлөөлдэг юм. СССР Министрнүүдэй Соведэй Түрүү шын Нэгэдэхи орлогшонор А. Микоян, Ф. Р. Козлов гэгшэд Америкадэ, США-гэй вице-през дент Р. Никсоной Советскэ Союз аяншалһан ушар ороной харилсаа һайжаруулгада туһалаа.

Нью-Йоркдохи Советскэ выставкые Америкын гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд хараба

НЬЮ-ЙОРК, августын 5. (ТАСС). Америкын гэгээрэлэй бүлэг олон хүдэлмэришэд—200 шахуу багша, дээдэ һургуулинуудай һургагшанар болон профессорнүүд Нью-Йоркдохи советскэ выставкые үсэгэлдэр хараа. Тэдэнэр ороной элдэб городуud болон штадуудһаа ерэһэн байха юм. Айлшад выставкые һайса хараха зуураа, Советскэ Союз дотор арадай гэгээрэлэй ямараар эмхидхэгдэһые харуулһан бүлэгтэ тусгаар анхарал хандуулһан байна. США-да ошоод байһан уран зохёолшо В. Катаевтай, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. В. Белоусовтай, уран зурааша Я. Ромас болон бусадтай тэдэнэр выставкэ хараһанайнгаа һүүлээр уулзаа. Хөөрэлдөөн хани халуунаар үнгэрөө. Совет наукын түйлалтанууд тухай, совет залуушуулай һуралсал тухай, совет һургуулинууд тухай, мүн бусад олон асуудалнуудта совет наука болон соёл культурын түлөөлэгшэд харюусаһан байна. Һайнаа угтаһанайнь түлөө выставкын захиргаанда айлшад баясхалан хүргөөд, совет болон америкын арадуудай хоорондохи холбоо барисаан саашадаа бүри үргэдэжэ үгээ һайнаар ойлголсолгодо туһалха, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулааруулха бэзэ гэжэ найдажа байһанаа тэдэнэр элирхэйлэн мэдүүлээ.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн

ЖЕНЕВА, августын 5. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** СССР-эй, США-гэй, Англиин, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд—А. А. Громыко, К. Гертер, С. Ллойд, М. Кув де Мюрвиль үсэгэлдэр үдэшэ орой болоһон хойно хоёрдохёо уулзахадаа, Женевэдэхи зүблөөнэй хүдэлмэриин мүнөө үеын шатые түгэсхэхэ тушаа асуудалнуудые саашадань хэлсэһэн байна.

Зүблөөнэй пленарна заседаниие августын 5-да үнгэргэхэ гэжэ министрнүүд хэлсээ.

ЖЕНЕВА, августын 5. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн хүдэлмэриингөө хоёрдохи шатые мүнөөдэр дүүргэбэ. Үдын хойно пленарна заседани боложо, С. Ллойд түрүүлэгшээр һуугаа. Зүблөөндэ хабаадагшад — США-гэй гүрэнэй секретарь К. Гертер, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Кув де Мюрвиль, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, ФРГ-гэй түлөөлэгшэ В. Греве, ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Больц, Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Ллойд мэдүүлгэнүүдые хэжэ, зүблөөнэй хэһэн хүдэлмэридэ өөһэдынгөө үгэһэн сэгнэлтэнүүдые найруулан хэлээ.

Удаань гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөнэй коммюникегэй текстые зүблөөн баталан абаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01110. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5025.